

Sprawozdanie
z działalności Fundacji "Europejski Fundusz
Rozwoju Wsi Polskiej – *Counterpart Fund*"
za rok 2014

(sporządzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001
w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji – Dz.U.01.50.529 z późn. zm.)

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP - PODSTAWOWE DANE O FUNDACJI	3
II.	OKREŚLENIE CELÓW STATUTOWYCH FUNDACJI	4
III.	ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ	5
1.	<u>POŻYCZKI I KREDYTY ZE ŚRODKÓW FUNDACJI</u>	7
1.1	„Samorządowy Program Pożyczkowy” (SPP)	8
1.2	Pożyczki w ramach Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych (NGO)	10
1.3	Pożyczki podporządkowane udzielane bankom spółdzielczym na zwiększenie kapitału własnego tych banków	10
1.4	Program pożyczkowy „Wspieranie Rozwoju MŚP” (WRP)	11
1.5	Linie kredytowe w zakresie infrastruktury wiejskiej – oświata, budowa dróg wiejskich, zbiorowe zaopatrzenie wsi w wodę	11
1.6	Linie kredytowe w zakresie przedsiębiorczości wiejskiej	12
1.6.1	„WIARYGODNY PARTNER” – kredytowanie przedsiębiorczości wiejskiej (MSP)	12
1.6.2	Kredytowanie przedsięwzięć w zakresie agroturystyki	12
1.6.3	Mikrokredyty na pozarolniczą działalność gospodarczą	13
2.	<u>PROGRAMY I DOTACJE (działalność subwencyjna Fundacji)</u>	14
2.1	Program nauki języka angielskiego w wiejskich szkołach gimnazjalnych – „Youngster”	15
2.2	Program edukacji ekonomicznej „Na Własne Konto”	16
2.3	Program „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych”	17
2.4	Programy (warsztaty) kulinarne	18
2.5	Program wspierania aktywności lokalnej „Razem Możemy Więcej”	19
2.6	Program „Zrozumieć Autyzm”	21
2.7	Wypoczynek edukacyjny dzieci i młodzieży z terenów wiejskich	22
2.8	Warsztaty muzyczno-wokalne „Jazzmania”	23
2.9	Program doskonalenia i rozwoju umiejętności muzycznych dla organistów ze wsi i małych miast (<i>nowy program Fundacji</i>)	23
2.10	Projekt historyczny „Droga ku Wolności” (<i>nowy program Fundacji</i>)	24
2.11	Projekt szkoleniowy „Budujemy Dom Energooszczędny” (<i>nowy program Fundacji</i>)	24
2.12	Program aktywizacji świetlic wiejskich (<i>nowy program Fundacji</i>)	25
2.13	Projekt „Wioska Tematyczna – Wieś z Pomysłem – Pomysł na Wieś” (<i>projekt sieciowy</i>)	26
2.14	Program „Fundusz Doraźnej Pomocy”	26
2.15	Dotacje (dopłaty) do kredytów inwestycyjnych jst (<i>zakończenie programu</i>)	27
3.	<u>FORUM INICJATYW ROZWOJOWYCH (FIR)</u>	27
4.	<u>POZOSTAŁE FORMY REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH FUNDACJI</u>	30
4.1	Konferencje współorganizowane przez Fundację (<i>poza FIR</i>)	30
4.2	„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.	31
4.3	Centrum Współpracy Międzynarodowej GRODNO (<i>w budowie</i>)	33
5.	<u>UCHWAŁY ZARZĄDU FUNDACJI</u>	34
IV.	WPLYWY, ROZCHODY, STAN ŚRODKÓW FUNDACJI	34
V.	ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIA, HONORARIA	38
VI.	POŻYCZKI ZE ŚRODKÓW FUNDACJI	38
VII.	KONTROLE W FUNDACJI	39
VIII.	SPRAWY PODATKOWE (ROZLICZENIA Z BUDŻETEM)	39
	Spis załączników	40

I. WSTĘP - PODSTAWOWE DANE O FUNDACJI

Fundacja „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – *Counterpart Fund*” (EFRWP), z siedzibą w Warszawie, została zarejestrowana w dniu 4 stycznia 1990 w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Rejestrze Fundacji (Nr 291), uzyskując z tą datą osobowość prawną. Fundacja posiada identyfikator Regon: **002162847**. W dniu 25 listopada 2003 r. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem **0000017557**. Siedzibą Fundacji jest Warszawa.

Aktualny adres Fundacji, który jest jednocześnie jej adresem do korespondencji, to:

ul. Miedziana 3 A,
00-814 Warszawa;

poczta elektroniczna: efrwp@efrwp.com.pl;

strona internetowa: www.efrwp.pl.

Skład Zarządu Fundacji na dzień 31.12.2014 r. według aktualnego wpisu w rejestrze sądowym był następujący:

Marek Tadeusz Zagórski - Prezes Zarządu,
Jerzy Jan Indra - Członek Zarządu.
Andrzej Śmietanko - Członek Zarządu.

Dnia 22 stycznia 2015 r. w skład Zarządu zostali dodatkowo powołani:

Krzysztof Podhajski - Członek Zarządu
Paweł Wojcieszak - Członek Zarządu

Fundacja została utworzona z inicjatywy i w oparciu o środki finansowe ówczesnej EWG, do gospodarowania – we współdziałaniu z przedstawicielami Komisji Wspólnot Europejskich – założycielskimi środkami Fundacji, pochodzącymi ze sprzedaży na rynku polskim artykułów rolnych, przekazanych nieodpłatnie w ramach pomocy żywnościowej Wspólnoty w latach 1989-90. Podstawą tego współdziałania był uzgodniony dwustronnie i zarejestrowany w Sądzie Rejestrowym Statut Fundacji oraz umowa z dnia 11 października 1990 r., zawarta pomiędzy Komisją Wspólnot Europejskich i Rządem RP, a także umowa międzyrządowa z dn. 22 listopada 1997 r., w której obydwie strony zagwarantowały m.in., że Fundacja utrzyma swój dotychczasowy status prawny jako organizacji pozarządowej (NGO), jak również swój charakter i cele statutowe.

W 2014 r. Fundacja nie prowadziła działalności gospodarczej, w swojej działalności nie kierowała się zyskiem (*non-profit organization*), przeznaczając bieżące wpływy na finansowanie działalności statutowej. Nie wykonywała też żadnych odpłatnych i dochodowych świadczeń w ramach celów statutowych, ani też innej działalności zleconej przez podmioty państwowe i samorządowe, ani prywatne.

Zgodnie ze statutem, w 2014 r. Kapituła Fundacji prowadziła nadzór nad gospodarką finansową Fundacji, mając na względzie głównie bezpieczeństwo aktywów finansowych Fundacji i efektywną realizację jej celów statutowych. Kapituła podejmowała uchwały m.in. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania Zarządu z roku poprzedniego oraz zatwierdzenia rocznego planu rzeczowo-finansowego Fundacji na kolejny rok kalendarzowy. Oprócz posiedzeń Kapituły odbywały się również w tym okresie liczne, bieżące wizytacje i spotkania kontrolne członków Kapituły.

Ministrem właściwym ze względu na cele fundacji, o którym mowa w Ustawie z dnia 6 kwietnia 1984r. o fundacjach (tekst jednolity Dz.U.91.46.203 z późn. zm.), jest – zgodnie ze statutem Fundacji – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Organy Fundacji wspomaga Rada Programowa Fundacji powołana w 2013 r. na podstawie uchwały Zarządu Fundacji, jako gremium opiniodawczo-doradcze dla potrzeb jak najpełniejszej, efektywnej realizacji celów statutowych Fundacji. W skład Rady Programowej wchodzi:

- prof. dr hab. Jerzy Buzek – jako Przewodniczący Rady Programowej, oraz Członkowie:
- prof. dr hab. Zbigniew Ćwiąkowski,
- prof. dr hab. Katarzyna Duczkowska-Małysz,

- dr hab. Aleksander Hall,
- dr Stanisław Kluza,
- prof. dr hab Marek Kłodziński,
- Ireneusz Niewiarowski,
- prof. dr hab. Witold Orłowski,
- prof. dr hab. Walenty Poczta.

Do zadań Rady Programowej należy m.in. opiniowanie planów działalności Fundacji pod względem merytorycznym, inicjowanie i opiniowanie propozycji nowych kierunków i obszarów działalności Fundacji, w tym zwłaszcza w zakresie projektów i tematów podejmowanych w ramach Forum Inicjatyw Rozwojowych (*vide pkt 3 sprawozdania*), nowych projektów, programów i metod działania, a także modyfikacji i dostosowań w zakresie realizowanych przez Fundację celów, projektów i programów statutowych.

II. OKREŚLENIE CELÓW STATUTOWYCH FUNDACJI

W ciągu 24 lat działalności Fundacji jej cele statutowe ulegały modyfikacji wraz ze zmieniającymi się potrzebami rozwojowymi terenów wiejskich. Obecnie statutowym celem działania Fundacji jest rozwój społeczno-gospodarczy lokalnych społeczności na terenach wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej, ekonomicznej i społecznej na tych obszarach. W szczególności do celów Fundacji należy działanie na rzecz (§ 5 ust. 1 statutu):

- 1) rozwoju szeroko rozumianej pozarolniczej małej i średniej przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- 2) szeroko rozumianej działalności oświatowej na terenach wiejskich, polegającej także na: budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie i wyposażeniu przedszkoli i szkół, z wyłączeniem szkół wyższych, upowszechnianiu i pogłębianiu wiedzy o zasadach funkcjonowania Unii Europejskiej, w tym części dotyczącej terenów wiejskich i rolnictwa, propagowaniu nowoczesnych rozwiązań, koncepcji i projektów dotyczących wszechstronnego rozwoju terenów wiejskich,
- 3) rozwoju systemu usług finansowych na terenach wiejskich, w tym w szczególności oferowanych przez banki spółdzielcze, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, fundusze poręczeniowe, towarzystwa funduszy inwestycyjnych itp.,
- 4) budowy, rozbudowy, przebudowy, modernizacji i remontu dróg publicznych, gminnych i powiatowych,
- 5) zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenach wiejskich, polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie i wyposażeniu stacji wodociągowych (ujęcie, magazynowanie, uzdatnianie wody) oraz sieci wodociągowych wraz z przyłączami,
- 6) ochrony środowiska na terenach wiejskich, w zakresie ochrony powierzchni ziemi poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację, remont i wyposażenie składowisk odpadów stałych wraz z ich segregacją i recyklingiem oraz ochrony wód poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację, remont i wyposażenie urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenach wiejskich,
- 7) ochrony zdrowia na terenach wiejskich w szerokim zakresie, w tym zwłaszcza polegającej na budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie i wyposażeniu lokalnych zakładów opieki zdrowotnej, promocji zdrowego trybu życia i aktywności ruchowej,
- 8) ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt na terenach wiejskich, polegającej zwłaszcza na budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie i wyposażeniu inwestycyjnym lokalnych zakładów leczniczych dla zwierząt w celu świadczenia usług z zakresu medycyny weterynaryjnej,
- 9) rozwoju społeczeństwa informacyjnego na terenach wiejskich,
- 10) rozwoju i produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym także wspieranie wytwarzania biokomponentów wykorzystywanych do produkcji paliw płynnych,

- 11) rozwoju kultury oraz zachowania i wykorzystania lokalnego potencjału rozwojowego terenów wiejskich w postaci dziedzictwa kulturowego i historycznego, walorów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych terenów wiejskich, w tym także w zakresie tradycyjnych produktów żywnościowych i potraw regionalnych,
- 12) wspierania procesów integracyjnych w ramach Unii Europejskiej,
- 13) współpracy z partnerami z innych krajów w zakresie wszechstronnego rozwoju terenów wiejskich.

Cele Fundacji realizowane są w szczególności poprzez (§ 5 ust. 2 statutu):

- 1) podejmowanie operacji finansowania lub współfinansowania zadań, o których mowa w ust. 1, w formie kredytów, pożyczek lub subwencji,
- 2) realizację programów zleconych lub powierzonych przez instytucje i organizacje rządowe i pozarządowe, krajowe i zagraniczne,
- 3) aktywny udział finansowy w procesach prywatyzacji, tworzenia spółek oraz innych społeczno-gospodarczych związków celowych,
- 4) finansowanie lub współfinansowanie działań informacyjnych i promocyjnych - w tym także w środkach masowego przekazu, na konferencjach i seminariach – dotyczących rozwoju terenów wiejskich, integracji z Unią Europejską oraz działalności Fundacji,
- 5) organizowanie i finansowanie różnych form szkolenia i popularyzacji wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz osiągnięć służących realizacji celów statutowych Fundacji,
- 6) opracowywanie lub zlecanie opracowywania analiz, raportów i innych materiałów, dotyczących wszelkich aspektów rozwoju obszarów wiejskich.

Fundacja może również wspierać działalność inwestycyjną i szkoleniową w dziedzinach niezwiązanych bezpośrednio z rozwojem terenów wiejskich i rolnictwa.

III. ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

Fundacja prowadzi wyłącznie działalność statutową na rzecz rozwoju wsi i terenów wiejskich. Gospodarowanie środkami Fundacji odbywa się na podstawie planu rzeczowo-finansowego ustalanego co roku przez Zarząd Fundacji, na okres 1 roku kalendarzowego, i zatwierdzanego przez Kapitułę Fundacji. Statutowe cele Fundacji są realizowane w szczególności poprzez operacje współfinansowania - głównie w formie preferencyjnych pożyczek, kredytów lub subwencji - przedsięwzięć na terenach wiejskich, podejmowanych głównie przez jednostki samorządu terytorialnego (jst) szczebla gminnego i powiatowego, określone podmioty/organizacje posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną (z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie), oraz osoby fizyczne, podejmujące działalność gospodarczą na terenach wiejskich, poza produkcją rolną.

Wspomniane programy operacyjne realizowane są na podstawie szczegółowych regulaminów udzielania pożyczek, kredytów oraz dotacji, zawierających ściśle określone kryteria, uwarunkowania i procedury dotyczące tych programów. Wszystkie programy pożyczkowe i linie kredytowe oraz programy subwencyjne dotyczą terenów wiejskich, i są zgodne z celami zawartymi w szczegółowych zapisach statutowych Fundacji.

W przypadku programów pożyczkowych, wnioski o udzielenie pożyczki składane są przez upoważnione podmioty bezpośrednio do Fundacji, lub w przypadku pożyczek dla MSP (program WRP), do podmiotu współpracującego z Fundacją – funduszu poręczeniowego Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o., gdzie następnie podlegają szczegółowej weryfikacji merytoryczno-finansowej.

Wszystkie umowy pożyczkowe ze środków Fundacji zawierane są pomiędzy Fundacją a pożyczkobiorcami. Podpisanie umów poprzedzone jest pozytywnym rozpatrzeniem wniosków przez komisję pożyczkową Fundacji lub – w przypadku pożyczek dla MSP – przez współpracującą w tym zakresie

z Fundacją spółkę pożyczkowo-poręczeniową Poręczenia Kredytowe sp. z o.o. Pożyczkom dla MSP towarzyszą poręczenia tej spółki.

W przypadku linii kredytowania infrastruktury wiejskiej, podstawę udzielenia kredytu stanowi pisemny wniosek kredytowy, złożony w Fundacji i podlegający weryfikacji merytoryczno-finansowej. Wnioski kredytowe pozytywnie zaopiniowane przez Fundację kierowane są do współpracujących z Fundacją banków, które podejmują ostateczne decyzje o przyznaniu kredytów.

W przypadku linii kredytowania pozarolniczych przedsięwzięć przedsiębiorczości wiejskiej (linia kredytowa „Wiarygodny Partner”, agroturystyka oraz mikrokredyty) podstawę udzielenia kredytu stanowi pisemny wniosek kredytowy złożony w oddziale odpowiedniego banku kredytującego. Bank wykonuje wszystkie czynności określone w regulaminach kredytowania i innych obowiązujących przepisach, związane z rozpatrzeniem wniosku i podjęciem decyzji kredytowej.

Wszystkie kredyty ze środków Fundacji są udzielane za pośrednictwem struktur bankowych na podstawie regulaminów kredytowania określonych przez Fundację oraz odpowiednich umów o współpracy pomiędzy Fundacją a bankami kredytującymi.

Programy dotacyjne Fundacji w 2014 r. były realizowane zarówno bezpośrednio przez Fundację, jak i we współpracy z innymi podmiotami (głównie gminy i organizacje pozarządowe). W zależności od charakteru programu obowiązywały też zróżnicowane procedury i tryb ubiegania się o dofinansowanie oraz realizacji tych programów.

W przypadku programów typowo dotacyjnych, realizowanych bezpośrednio przez Fundację, jak program dofinansowania wycieczek edukacyjnych, Program Wspierania Aktywności Lokalnej „Razem Możemy Więcej”, czy Fundusz Doraźnej Pomocy, po zatwierdzeniu wniosków o dofinansowanie, pomiędzy beneficjentami a Fundacją (lub partnerem Fundacji) zawierane były umowy o udzielenie dotacji (lub umowy o współpracy), na mocy których beneficjenci zobowiązani byli każdorazowo m.in. do wykorzystania dofinansowania zgodnie z przeznaczeniem oraz przedstawienia odpowiedniego rozliczenia rzeczowo-finansowego dotacji.

W 2014 r. dynamicznie rozwijało się szereg programów edukacyjnych, głównie dla młodzieży wiejskiej, ale również dla dorosłych mieszkańców z terenów wiejskich, finansowanych lub współfinansowanych przez Fundację. Programy te reprezentują podejście projektowe i składają się z szeregu specyficznych działań. Opisane są one szczegółowo w dalszej części sprawozdania (*vide pkt 2 sprawozdania*). Są to m.in.: program nauki języka angielskiego „Youngster”, program edukacji ekonomicznej „Na Własne Konto”, program „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych”, programy (warsztaty) kulinarne, program „Zrozumieć Autyzm”, program „Jazzmania” itp. *Nb.*, program „Na Własne Konto” uzyskał kolejne dofinansowanie ze środków NBP, zaś program „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” realizowany jest w rozszerzonym zakresie dzięki dofinansowaniu ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wśród zainicjowanych w 2014 roku nowych przedsięwzięć Fundacji znajduje się m.in. program historyczny „Droga ku Wolności”, projekt szkoleniowy „Budujemy Dom Energooszczędny”, oraz program pilotażowy aktywizacji świetlic wiejskich. Każdy z tych programów oparty jest na ścisłej współpracy szeregu zaangażowanych instytucji, koordynowanej przez Fundację i realizowanej na podstawie odpowiednich umów o współpracy.

Regulaminy i/lub zasady ubiegania się oraz realizacji poszczególnych programów operacyjnych Fundacji, tj. zarówno programów pożyczkowych, linii kredytowych, jak i programów o charakterze subwencyjnym, są ogólnie dostępne w Fundacji, bankach kredytujących (programy kredytowe), jak również w postaci informacji na stronie internetowej Fundacji <http://www.efrwp.pl>.

Jedną z najistotniejszych inicjatyw Fundacji, oprócz programów wymienionych powyżej, jest zapoczątkowane w 2010 r. Forum Inicjatyw Rozwojowych (FIR), w ramach którego zespoły ekspertów podejmują zagadnienia i problemy istotne z punktu widzenia rozwoju obszarów wiejskich, nie tylko w Polsce, ale także na obszarze UE (*vide pkt 3 sprawozdania*).

Od 2013 r. zasadniczą rolę w kształtowaniu tematyki realizowanych raportów i analiz FIR odgrywa wspomniane wyżej gremium doradcze Fundacji, składające się z wybitnych ekspertów różnych dziedzin (*think tank*), tj. Rada Programowa Fundacji pod przewodnictwem prof. Jerzego Buzka.

Kolejną formą realizacji celów statutowych Fundacji w 2014 roku było – podobnie jak w latach poprzednich - współorganizowanie konferencji o tematyce zbieżnej z celami statutowymi (*vide pkt 4.1 sprawozdania*). Ponadto w 2014 r. trwała realizacja celów statutowych przez fundusz poręczeniowy „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. (*vide pkt 4.2 sprawozdania*), utworzony przez Fundację w 2005 roku w celu dywersyfikacji realizowanych przez Fundację form wspierania przedsięwzięć na terenach wiejskich.

Ponadto w 2014 r. Fundacja kontynuowała zapoczątkowane w 2013 r. prace dotyczące adaptacji budynku będącego przedmiotem wieloletniej umowy najmu z dn. 2 września 2013 r. z Wolińskim Parkiem Narodowym, położonego na terenie kompleksu edukacyjnego WPN Grodno I. Zakończenie tej inwestycji nastąpi w 2015 r. Docelowo planowane jest utworzenie w tym budynku Centrum Współpracy Międzynarodowej i realizacja na tej podstawie przyszłych programów edukacyjnych współpracy międzynarodowej Fundacji. Centrum będzie mogło również być wykorzystywane przy realizacji większości dotychczas realizowanych programów edukacyjnych Fundacji (*vide pkt 4.3 sprawozdania*).

1. POŻYCZKI I KREDYTY ZE ŚRODKÓW FUNDACJI

W zakresie form finansowego wspierania przez Fundację rozwoju terenów wiejskich w 2014 r. dominującą rolę odgrywają programy pożyczkowe, kierowane do jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców wiejskich, organizacji pozarządowych oraz banków spółdzielczych czynnych na terenach wiejskich. Dużym zainteresowaniem w 2014 r. cieszyły się zwłaszcza pożyczki na realizację gminnych i powiatowych przedsięwzięć infrastruktury wiejskiej w ramach Samorządowego Programu Pożyczkowego. W wyniku wprowadzenia tej korzystniejszej dla beneficjentów formy finansowania ze środków Fundacji, zmniejszyło się zainteresowanie beneficjentów dotychczasowymi liniami kredytowymi Fundacji w zakresie infrastruktury wiejskiej. Utrzymywał się jednak nadal popyt na kredyty w zakresie przedsiębiorczości wiejskiej.

Pożyczki i kredyty ze środków Fundacji obejmowały w 2014 roku następujące dziedziny:

- **pożyczki w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej i finansowej, oraz przedsiębiorczości na terenach wiejskich:**
 - „Samorządowy Program Pożyczkowy” – pożyczki na finansowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych (infrastruktura techniczna) na wsi w zakresie oświaty wiejskiej, budowy dróg wiejskich, zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem lokalnych odnawialnych źródeł energii oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków - pkt 1.1 sprawozdania;
 - pożyczki dla NGO w ramach Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych - pkt 1.2 sprawozdania;
 - wspieranie bankowości spółdzielczej poprzez udzielanie pożyczek podporządkowanych bankom spółdzielczym na zwiększenie kapitału własnego - pkt 1.3 sprawozdania;
 - „Wspieranie Rozwoju MŚP” (WRP) – program pożyczek dla przedsiębiorców, wraz z poręczeniami funduszu poręczeniowego - pkt 1.4 sprawozdania.

- **kredyty w zakresie rozwoju wiejskiej infrastruktury technicznej i społecznej wsi - oświata, budowa dróg wiejskich, zbiorowe zaopatrzenie wsi w wodę** (pkt 1.5 sprawozdania):
- **linie kredytowe wspierające rozwój pozarolniczej małej przedsiębiorczości**, obejmujące:
 - kredytowanie pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych „WIARYGODNY PARTNER” – pkt 1.6.1 sprawozdania
 - kredytowanie przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki – pkt 1.6.2 sprawozdania;
 - mikrokredyty na pozarolniczą działalność gospodarczą na terenach wiejskich – pkt 1.6.3 sprawozdania;

Udzielanie pożyczek ze środków Fundacji w ramach „Samorządowego Programu Pożyczkowego”, Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych oraz pożyczek podporządkowanych dla banków spółdzielczych na kapitał własny tych banków, realizowane było bezpośrednio przez Fundację, natomiast pożyczki w ramach programu „Wsparcie Rozwoju MŚP” udzielane były za pośrednictwem spółki Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o., na ryzyko tej spółki, na podstawie odpowiedniej umowy o wspólnym przedsięwzięciu zawartej pomiędzy Fundacją a spółką.

Kredyty ze środków Fundacji były oferowane przez sieć banków, z którymi Fundacja zawarła stosowne umowy o współpracy, tj.:

- SGB – Bank SA wraz z siecią zrzeszonych banków spółdzielczych - wszystkie linie kredytowe Fundacji z wyjątkiem mikrokredytów,
- Bank Polskiej Spółdzielczości (BPS) SA wraz z siecią zrzeszonych banków spółdzielczych - wszystkie linie kredytowe Fundacji z wyjątkiem mikrokredytów,
- Bank Ochrony Środowiska (BOŚ) SA - kredytowanie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, budowy dróg wiejskich oraz agroturystyki,
- Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) SA - kredytowanie oświaty wiejskiej oraz linia kredytowa Wiarygodny Partner (do 31 grudnia 2014 r.),
- Bank Millennium SA - kredytowanie oświaty wiejskiej oraz budowy dróg wiejskich,
- 10 wybranych banków spółdzielczych - mikrokredyty na pozarolniczą działalność gospodarczą oraz inne, wybrane linie kredytowe Fundacji (GBS Barlinek, BS Brańsk, BS Krasnystaw, RBS Lututów, BS Poddębice, BS Przysucha, BS Radzyń Podlaski, PBS Sanok, BS Suwałki, SBR Szepietowo).

W przypadku wszystkich linii kredytowych, zgodnie z zawartymi umowami o współpracy, banki kredytujące ponosiły pełne ryzyko kredytowe wobec Fundacji i były odpowiedzialne za terminową spłatę rat i odsetek kredytowych, co oznacza, że niezależnie od rzeczywistych spłat należności kredytowych przez kredytobiorców banki spłacają je wobec Fundacji terminowo i w pełnej wysokości. Banki kredytujące zobowiązane są do przedstawiania Fundacji okresowych (miesięcznych) sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji działalności kredytowej ze środków Fundacji. Sprawozdania te obejmują m.in. szczegółowe rozliczenia realizacji kredytów i spłaty wierzytelności kredytowych. Monitoring spłat należności pożyczkowych Fundacji realizowany jest na bieżąco bezpośrednio przez Fundację.

W 2014 roku Fundacja wydatkowała w formie pożyczek i kredytów łączną kwotę **70.355.684,38 zł.**

1.1 „Samorządowy Program Pożyczkowy” (SPP)

Regulamin Samorządowego Programu Pożyczkowego (SPP) został przyjęty przez Zarząd Fundacji w dniu 10 lutego 2011 r., a następnie był korygowany w kolejnych latach uchwałami Zarządu. Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o pożyczki w ramach SPP są jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego. Pożyczki mogą być udzielane na finansowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych na terenach wsi i miast do 20 tys. mieszkańców w zakresie:

- oświaty wiejskiej,
- zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę,
- zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- budowy dróg wiejskich,
- zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem lokalnych odnawialnych źródeł energii (*uchwała Zarządu Fundacji z dnia 06.06.2014 r.*).

Pożyczki mogą być udzielane na okres do **5 lat**, włączając w to okres karencji w spłacie kwoty pożyczki nie dłuższy niż **12 miesięcy**, do wysokości **100%** wartości zadania inwestycyjnego brutto, jednakże maksymalna jednostkowa kwota pożyczki nie może przekroczyć **1.000.000 zł**, natomiast kwota zadłużenia pożyczkobiorcy wobec Fundacji, nie może przekroczyć **1.500.000 zł**.

Oprocentowanie pożyczek jest zmienne i wynosi:

- równowartość **1,00** wskaźnika WIBOR 3-miesięcznego w stosunku rocznym, obliczana w danym okresie czasu od kwoty wykorzystanej pożyczki, jednak nie mniej niż 3%,
- równowartość **0,95** wskaźnika WIBOR 3-miesięcznego w stosunku rocznym od pożyczki przyznanej na priorytetowe przedsięwzięcia infrastrukturalne, które zgodnie z regulaminem może określić Fundacja ogłaszając nabór wniosków w konkursie o udzielenie pożyczek (w 2014 r. Fundacja nie korzystała z możliwości określenia przedsięwzięć priorytetowych).

Pożyczki w ramach SPP udzielane są w trybie konkursu wniosków ogłaszanego kilka razy w roku. Ogłoszenie o naborze wniosków, precyzujące datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia okresu składania wniosków, publikuje się na stronie internetowej Funduszu co najmniej 10 dni przed rozpoczęciem okresu składania wniosków. Okres składania wniosków trwa co najmniej 20 dni. Wnioski są składane drogą elektroniczną za pośrednictwem aplikacji internetowej dostępnej dla wnioskodawców w okresie składania wniosków na stronie internetowej Fundacji.

W 2014 roku podczas ogłoszonych dwóch edycji Konkursu Samorządowego Programu Pożyczkowego do Fundacji wpłynęło **66** wniosków o pożyczkę na łączną kwotę **36.414.996,88 zł**, z czego 6 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie z uwagi na niespełnienie wymagań regulaminowych. Pozostałe **60** wniosków na kwotę **32.119.787,- zł** Komisja Konkursowa rozpatrzyła pozytywnie (na etapie oceny wniosków złożonych drogą elektroniczną). W wyniku dalszej oceny wniosków uzupełnionych o szczegółową dokumentację rzeczowo-finansową inwestycji Komisja dokonała wyboru 38 wniosków w celu zawarcia umów pożyczek.

Do końca 2014 roku zostało zawartych **39** umów pożyczek na łączną kwotę **22.436.338,90 zł** (w tym jedna umowa w oparciu o wniosek, który wpłynął w 2013 r.), z tego:

- **26** umów w zakresie dróg wiejskich, na łączną kwotę **15.561.794,27 zł**; efekty rzeczowe to wyremontowanie i przebudowa 52.093 m dróg wiejskich oraz wybudowanie 48,37 m nowych dróg wiejskich, o łącznej wartości inwestycji ok. **24,2** mln zł,
- **8** umów w zakresie oświaty wiejskiej, na łączną kwotę **5.474.544,63 zł**; efekty rzeczowe to rozbudowa 6 szkół i budowa 2 sal gimnastycznych, o łącznej wartości ponad 21,8 mln zł,
- **3** umowy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, na łączną kwotę **600.000,00 zł**; efekty rzeczowe to wybudowanie: sieci wodociągowych o łącznej długości 1,638 m, 193 przyłączy, jednej stacji ciśnienia, o łącznej wartości inwestycji 3.722.115,35 zł.
- **2** umowy w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, na łączną kwotę **800.000 zł**; efekty rzeczowe to wybudowanie sieci kanalizacyjnej o długości 13.599 m o łącznej wartości inwestycji ponad 3,5 mln zł.

Na realizację zobowiązań wynikających z zawartych umów pożyczkowych w ramach Samorządowego Programu Pożyczkowego Fundacja przekazała w 2014 roku kwotę **22.870.410,90 zł** (*zestawienie udzielonych pożyczek stanowi załącznik nr 4 do sprawozdania*).

1.2 Pożyczki w ramach Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych (NGO)

Program udzielania pożyczek w ramach Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych został przyjęty uchwałą Zarządu Fundacji z dnia 10 maja 2013 r. Celem tego programu jest wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych poprzez wsparcie pożyczkowe na prefinansowanie zadań/działań na terenach wiejskich w zakresie ochrony zdrowia, oświaty i dziedzictwa kulturowego, realizowanych zwłaszcza przy wsparciu finansowym UE, głównie przez organizacje pozarządowe, ale także przez spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami.

Pożyczki mogą być udzielane do wysokości odpowiadającej wartości umownej wykonania realizowanego zadania, jednakże maksymalna jednostkowa kwota pożyczki nie może przekroczyć **350.000 zł**. Pożyczki mogą być udzielane na okres realizacji zadania, jednak nie dłuższy niż 24 miesiące. Pożyczki są nieoprocentowane, a Fundacja w związku z ich udzieleniem nie pobiera prowizji.

W 2014 roku Fundacja udzieliła **2** pożyczki dla organizacji pozarządowych (ngo) na łączną kwotę **84.603,20 zł**, na zadania: "Leśna Szkoła – nowe kompetencje zawodowe nauczycieli wiejskich szkół", zadanie realizowane przez Federację Inicjatyw Oświatowych, oraz „Baza noclegowa dla celów edukacyjnych przy Młodzieżowym Centrum Edukacji”, realizowane przez Ślawęcińskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Ślawęcinie.

Powyższa kwota odpowiadała również kwocie transferów Fundacji na ten cel w 2014 roku (*vide: załącznik nr 5 do sprawozdania*).

1.3 Pożyczki podporządkowane udzielane bankom spółdzielczym na zwiększenie kapitału własnego tych banków

Banki spółdzielcze od wielu lat są strategicznym partnerem Fundacji w realizacji jej celów statutowych. Stanowią one zasadniczą część infrastruktury ekonomicznej terenów wiejskich, której wspieranie jest jednym z celów działania Fundacji. Do głównych problemów banków spółdzielczych rozwijających swoją działalność kredytową należą ograniczenia wynikające z niedostatecznej ilości kapitałów własnych. W celu wspierania rozwoju działalności banków spółdzielczych, na podstawie regulaminu przyjętego uchwałą Zarządu z dnia 16 października 2013 r. ze środków Fundacji mogą być udzielane bankom spółdzielczym pożyczki podporządkowane na zwiększenie kapitału własnego tych banków. Kwota tych pożyczek - jako tzw. zobowiązania podporządkowane - może być na wniosek banku, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) - zaliczona do funduszy własnych banku (art. 127 ust. 1 ustawy prawo bankowe). W przypadku braku wspomnianej zgody KNF na zaliczenie do funduszy własnych banku, kwota pożyczki podlega zwrotowi do Fundacji.

Pożyczki podporządkowane mogą być udzielane na okres co najmniej 5 lat w wysokości od 1 do 5 mln zł. Oprocentowanie pożyczki podporządkowanej było zmienne i wynosiło: WIBOR 6-miesięczny plus marża nie niższa niż 2% w stosunku rocznym od kwoty wykorzystanej pożyczki.

W 2014 roku Fundacja udzieliła 6 pożyczek podporządkowanych bankom spółdzielczym **na łączną kwotę 23.000.000,- zł**, co odpowiada również kwocie transferów z tytułu wypłat pożyczek podporządkowanych na koniec 2014 roku (*zestawienie udzielonych pożyczek stanowi załącznik nr 6 do sprawozdania*).

1.4 Program pożyczkowy „Wspieranie Rozwoju MŚP” (WRP)

Program „Wspieranie Rozwoju MŚP” (WRP) przyjęty został przez Zarząd Fundacji dnia 11 kwietnia 2011 r. W dniu 29 września 2011 r. została zawarta umowa o wspólnym przedsięwzięciu w zakresie udzielania pożyczek w ramach programu pożyczkowego WPR pomiędzy Fundacją a spółką „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. W ramach tej umowy Fundacja zapewnia środki finansowe na pożyczki, natomiast spółka - jako pełnomocnik Fundacji - samodzielnie rozpatruje wnioski o pożyczkę i zawiera umowy o udzieleniu pożyczki.

Pożyczki mogą być udzielane na sfinansowanie wszelkich nakładów związanych z uruchomieniem, prowadzeniem lub rozwojem działalności gospodarczej poza produkcją rolną na terenach wsi i małych miast. Do ubiegania się o pożyczki uprawnieni są mikro-, mali i średni przedsiębiorcy działający na obszarach wiejskich.

Wg. stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. pożyczki mogą być udzielane w kwocie od **20.000** do **300.000** zł. Maksymalny okres spłaty pożyczki wraz z odsetkami wynosi **60** miesięcy, wliczając w to **9**-miesięczny okres karencji. Pożyczka jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, która jest równa stopie redyskonta weksli NBP powiększonej o marżę w wysokości nie większej niż 3,5 pp.

W 2014 roku „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. zawarła **31** umów pożyczek na łączną kwotę **4.926.511,-** zł, natomiast kwota przekazana przez Fundację na realizację transz z umów zawartych w 2014 r. i w roku poprzednim wyniosła łącznie **5.371.511,-** zł (*zestawienie udzielonych pożyczek stanowi załącznik nr 7 do sprawozdania*).

1.5 Linie kredytowania inwestycji w zakresie infrastruktury wiejskiej - oświata, budowa dróg wiejskich, zbiorowe zaopatrzenie wsi w wodę

Finansowanie inwestycji infrastruktury wiejskiej ze środków Fundacji było realizowane niemalże od początku działalności Fundacji, pierwotnie zwykle w formie dotacji, a następnie w formie niskoprocentowanych kredytów. W 2014 r. dostępne były trzy linie kredytowania infrastruktury wiejskiej: w zakresie oświaty wiejskiej, budowy dróg wiejskich oraz zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę.

Linia kredytowania oświaty wiejskiej obejmowała inwestycje związane z budową, przebudową, remontem i wyposażeniem inwestycyjnym (z wyłączeniem środków transportu) wiejsko-gminnych szkół podstawowych, gimnazjów i liceów oraz zawodowych szkół rolniczych, łącznie ze szkolno-oświatową infrastrukturą towarzyszącą.

Przedmiotem kredytowania budowy dróg wiejskich mogły być inwestycje/roboty drogowe związane z budową, przebudową i/lub remontem dróg publicznych gminnych i powiatowych, leżących na terenach wiejskich, przy czym drogi podlegające kredytowaniu przez Fundację powinny spełniać określone warunki i parametry techniczne (zgodnie z regulaminem programu).

W przypadku zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę przedmiotem kredytowania mogły być inwestycje związane z budową lub przebudową sieci wodociągowych, obejmujących zarówno magistrale wodociągowe, jak i sieć rozdzielczą, a także inwestycje dotyczące budowy lub przebudowy stacji wodociągowych.

O kredyty w zakresie infrastruktury wiejskiej zasadniczo mogły się ubiegać jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego. Kredyty te były udzielane na okres do **5** lat, z uwzględnieniem ewentualnej karencji w spłacie kredytu (do 12 miesięcy), do wysokości **80%** wartości kosztorysowej inwestycji. W przypadku realizacji przedsięwzięć (inwestycji) objętych dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej, kredyty mogły być udzielane do 100% wartości kosztorysowej brutto inwestycji. Maksymalna jednostkowa kwota kredytu infrastruktury wiejskiej

wynosi 500.000 zł, z wyjątkiem kredytów oświaty wiejskiej, które mogą być zaciągane w kwocie do 700.000 zł. Oprocentowanie kredytów jest zmienne i wynosi **2,06** stopy redyskonta weksli NBP (jednak nie mniej niż **6** % w stosunku rocznym od kwoty wykorzystanego kredytu).

W 2014 roku do Fundacji wpłynęło **12** wniosków o kredyty w zakresie infrastruktury wiejskiej, na łączną kwotę **5.353.000** zł, w tym:

- 1 wniosek na inwestycję w zakresie oświaty wiejskiej na kwotę 700.000 zł,
- 11 wniosków na inwestycje drogowe na łączną kwotę 4.653.000 zł.

Wszystkie wnioski zostały pozytywnie zaopiniowane przez Fundację i przekazane do współpracujących banków w celu zawarcia umów. Banki w oparciu o wnioski przekazane przez Fundację podpisały **12** umów kredytowych na łączną kwotę **5.353.000** zł, zgodnie z przekazanymi wnioskami. Fundacja przekazała do banków w 2014 r. kwotę **5.853.000** zł łącznie na realizację zawartych umów kredytowych, w tym na jedną umowę zawartą w 2013 r.

Efekty rzeczowe udzielonych kredytów to wybudowanie sali gimnastycznej przy szkole podstawowej o wartości inwestycji ok. 2.250,8 tys zł, oraz przebudowa 28,988 m dróg o łącznej wartości inwestycji ponad 7.562 tys. zł.

1.6 Linie kredytowe w zakresie przedsiębiorczości wiejskiej

1.6.1 „WIARYGODNY PARTNER” - KREDYTOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WIEJSKIEJ (MSP)

Linia kredytowa " WIARYGODNY PARTNER " została przyjęta przez Zarząd Fundacji w dniu 8 listopada 2005 r. Linia ta adresowana jest do przedsiębiorców prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na terenie wsi i miast do **20** tys. mieszkańców. Kredyty w ramach tej linii kredytowej mogą być udzielane na sfinansowanie wszelkich nakładów związanych z uruchomieniem, prowadzeniem i/lub rozwojem pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych na terenach wiejskich.

O kredyty w ramach linii „WIARYGODNY PARTNER” mogą ubiegać się:

- osoby fizyczne wykonujące lub rozpoczynające rejestrowaną działalność gospodarczą,
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 § 2 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych,
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną.

Kredyty są udzielane w wysokości od **20.000** do **1.000.000** zł. Od uruchomienia tej linii kredytowej warunki udzielania kredytów ulegały kilkakrotnej modyfikacji. W 2014 r. okres kredytowania wynosił do **8** lat dla kredytu inwestycyjnego, do **3** lat dla kredytu obrotowego i do **12** miesięcy dla kredytu odnawialnego. Oprocentowanie kredytów było zmienne i wynosiło **2,36** stopy redyskonta weksli NBP, przy czym nie mogło być ono niższe, niż stopa referencyjna określona przez Komisję Europejską dla Polski.

W 2014 r. banki zawarły w ramach tej linii kredytowej **67** umów kredytowych na łączną kwotę **11.674.359,- zł**. Kwota transferów środków Fundacji do banków na transze kredytowe przypadające w tym okresie wyniosła ogółem **11.964.039,28** zł, w tym również na transze umów zawartych w roku poprzedzającym.

Efekty rzeczowe realizacji umów kredytowych linii „Wiarygodny Partner” zawartych w 2014 r. to m.in.: zakup **29** środków transportu oraz zakup i adaptacja **2** nieruchomości na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców z terenów wiejskich.

1.6.2 KREDYTOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ W ZAKRESIE AGROTURYSTYKI

Wspieranie agroturystyki poprzez kredytowanie przedsięwzięć w tym zakresie Fundacja realizuje od początku 2001 roku. Kredytowaniem objęte są wszelkie pozarolnicze przedsięwzięcia o charakterze

inwestycyjnym realizowane na terenach wiejskich, zarówno z zakresu wąsko rozumianej agroturystyki związanej z funkcjonującym gospodarstwem rolnym, jak i przedsięwzięcia z zakresu wszelkich form turystyki wiejskiej, realizowane poza gospodarstwem rolnym, obejmujące zakup, budowę, rozbudowę, modernizację, adaptację oraz pierwsze wyposażenie inwestycyjne obiektów, tj.: bazy noclegowej, gastronomicznej, rekreacyjno-sportowej i kulturowej. O kredyty w zakresie agroturystyki mogą się ubiegać rolnicy i członkowie ich rodzin, inne osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą, spółki handlowe, o których mowa w art. 1 § 2 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych, inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną, a także gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, oraz związki komunalne tych gmin. Kredyty te są udzielane w dwóch plafonach, w zależności od wysokości kwoty kredytu:

- w **plafonie A - do 50.000 zł**; do **100%** wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego brutto, przy oprocentowaniu zmiennym w wys. **1,20** stopy redyskonta weksli p.a. (lecz nie mniej niż 4%);
- w **plafonie B - do 300.000 zł**; do **80 %** wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego brutto, a w przypadku przedsięwzięć objętych dofinansowaniem ze środków UE, nawet do 100% wartości inwestycji, przy oprocentowaniu zmiennym w wysokości **1,60** stopy redyskonta weksli p.a. (lecz nie mniej niż 4%).

Kredyty mogą być udzielane na okres do **5** lat, wliczając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nieprzekraczający **1** roku.

W 2014 r. banki nie zawierały umów kredytowych w ramach tej linii kredytowej, natomiast Fundusz przekazał w 2014 r. do BPS S.A. kwotę **93.120 zł** na realizację zobowiązań z tytułu umowy zawartej w 2013 r.

1.6.3 MIKROKREDYTY NA POZAROLNICZĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Linia mikrokredytów na pozarolniczą działalność gospodarczą na terenach wiejskich została uchwalona przez Zarząd Fundacji w listopadzie 1999 r. Mikrokredyty ze środków Fundacji stanowią źródło taniego współfinansowania małych, pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych, podejmowanych na terenach wiejskich, głównie w zakresie handlu, rzemiosła oraz usług, wspierającego różnicowanie działalności gospodarczej na wsi i tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich. Mogą być udzielane na sfinansowanie wszelkich nakładów związanych z uruchomieniem nowych lub rozwojem istniejących, pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych w dziedzinie produkcji, handlu lub usług, które są realizowane na wsi i w miastach do **20** tys. mieszkańców. O mikrokredyty mogą się ubiegać rolnicy i członkowie ich rodzin, bezrobotni oraz inne osoby fizyczne rozpoczynające lub wykonujące działalność gospodarczą, a także spółki osobowe, o których mowa w art. 4 § 1 ust. 1 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych.

Mikrokredyty mogą być udzielane w wysokości do **20.000 zł**, na okres do **24** miesięcy, wliczając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nieprzekraczający **3** miesięcy.

Oprocentowanie mikrokredytów płacone przez kredytobiorców jest zmienne (uzależnione od wysokości stopy redyskonta weksli NBP) i wynosi **2,36** stopy redyskonta weksli NBP (zgodnie z Regulaminem udzielania mikrokredytów na pozarolniczą działalność gospodarczą ze środków Fundacji), jednak nie mniej niż **4%** w stosunku rocznym od kwoty wykorzystanego kredytu.

Mikrokredyty na finansowanie pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich oferowane są za pośrednictwem współpracujących z Fundacją wybranych, lokalnych banków spółdzielczych i ich oddziałów. W 2014 r. linia udzielania mikrokredytów ze środków Fundacji dostępna była w 7 województwach za pośrednictwem 10 banków kredytujących, współpracujących z Fundacją na podstawie wcześniej zawartych umów o współpracy.

W 2014 r. banki zawarły **62** umowy mikrokredytów na łączną kwotę **1.119.000,- zł**, i taka też była kwota transferów środków Fundacji do banków w tym okresie. Zgodnie ze sprawozdaniami współpracujących banków spółdzielczych realizacja tych kredytów umożliwi osiągnięcie efektów rzeczowych w postaci m.in. utworzenia **10** nowych miejsc pracy oraz utrzymania **57** dotychczasowych miejsc pracy na terenach wiejskich.

2. PROGRAMY I DOTACJE (działalność subwencyjna Fundacji)

Od rozpoczęcia swojej działalności Fundacja realizowała programy subwencyjne, obejmujące m.in. telefonizację i gazyfikację na terenach wiejskich, drogi wiejskie, oświatę wiejską, ochronę zdrowia oraz ochronę środowiska na terenach wiejskich, usuwanie skutków powodzi, prasę wiejską itp. Część z tych programów była stopniowo przekształcana w preferencyjne linie kredytowe.

W odróżnieniu od linii kredytowych, które były realizowane za pośrednictwem banków, działalność subwencyjna była realizowana bezpośrednio przez Fundację lub - ze względu na jej zróżnicowany charakter - we współpracy z innymi partnerami (głównie gminy i organizacje pozarządowe), w oparciu o decyzje Zarządu Fundacji, regulaminy programów oraz zawarte umowy o współpracy.

W 2014 roku Fundacja kontynuowała realizację 9 programów subwencyjnych, głównie o charakterze edukacyjnym, przyjętych przez Zarząd Fundacji w latach ubiegłych:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich poprzez realizację dodatkowych, pozalekcyjnych zajęć z języka angielskiego – Program „Youngster” (*vide pkt. 2.1 sprawozdania*),
- Program edukacji ekonomicznej „Na Własne Konto”, mający na celu przybliżenie uczniom gimnazjów z terenów wiejskich podstawowych zagadnień ekonomicznych oraz kształtowanie ich postaw przedsiębiorczych (*vide pkt. 2.2 sprawozdania*),
- Program dodatkowej edukacji przyrodniczej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” (*vide pkt. 2.3 sprawozdania*),
- Warsztaty kulinarne dot. tradycyjnych produktów żywnościowych i potraw regionalnych, dla uczniów i nauczycieli szkół gastronomicznych (*vide pkt. 2.4 sprawozdania*),
- Program wspierania aktywności lokalnej „Razem Możemy Więcej” - program małych grantów dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów lokalnych na terenach wiejskich - (*vide pkt. 2.5 sprawozdania*),
- Program „Zrozumieć Autyzm” (*vide pkt. 2.6 sprawozdania*),
- Program dofinansowania wycieczki edukacyjnej dzieci i młodzieży (*vide pkt 2.7 sprawozdania*),
- Warsztaty muzyczno-wokalne „Jazzmania” (*vide pkt. 2.8 sprawozdania*),
- Program „Fundusz Doraźnej Pomocy”, w celu finansowania przedsięwzięć doraźnych i pilnych, zwłaszcza wynikających z klęsk żywiołowych i innych nagłych wypadków (*vide pkt. 2.14 sprawozdania*),

W 2014 roku Fundacja zapoczątkowała realizację **pięciu** nowych przedsięwzięć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, jak również dla dorosłych mieszkańców terenów wiejskich:

- Program doskonalenia i rozwoju umiejętności muzycznych dla organistów ze wsi i małych miast (*vide pkt 2.9 sprawozdania*),
- Projekt historyczny „Droga ku Wolności” (*vide pkt 2.10 sprawozdania*),
- Projekt szkoleniowy „Budujemy Dom Energooszczędny” (*vide pkt 2.11 sprawozdania*),
- Program aktywizacji świetlic wiejskich – jako program pilotażowy (*vide pkt 2.12 sprawozdania*),
- Projekt „Wioska Tematyczna – Wieś z Pomysłem – Pomysł na Wieś” (*vide pkt 2.13 sprawozdania*).

Ponadto Fundacja zakończyła w 2014 r. realizację zobowiązań z tytułu zamkniętego w 2009 r. programu udzielania dopłat kapitałowych do kredytów na inwestycje w zakresie ochrony zdrowia i budowy dróg wiejskich, udzielanych przez banki jednostkom samorządu terytorialnego (*vide pkt. 2.15 sprawozdania*).

W 2014 r. Fundacja wydatkowała łącznie na działalność subwencyjną kwotę **6.859.059,98 zł.**

2.1 Program nauki języka angielskiego w wiejskich szkołach gimnazjalnych – „YOUNGSTER”

Program wspierający nauczanie języka angielskiego „Youngster” ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych z terenów wiejskich poprzez realizację dodatkowych (uzupełniających) zajęć z języka angielskiego. Został uruchomiony w 2007 r., najpierw w wersji pilotażowej w 18 gminach wiejskich, a od 2009 r. jako stały program edukacyjny, finansowany przez Fundację. Od roku szkolnego 2011/2012 Program „Youngster” jest realizowany w tzw. formule „Plus”, w ramach której każda gmina przystępująca do Programu „Youngster” finansuje połowę kosztów wynagrodzenia nauczyciela, przy zachowaniu pozostałych uwarunkowań finansowych i organizacyjnych programu, co umożliwiło włączenie do programu większej liczby gmin.

Program „Youngster” jest realizowany we współpracy z Wydawnictwem Macmillan oraz Nidzią Fundacją Rozwoju „Nida”. Zgodnie z przyjętymi założeniami, jest on adresowany do wszystkich chętnych uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych, w tym zwłaszcza do uczniów pragnących kontynuować naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, kończących się maturą. W ramach programu uczniowie są dzieleni na małe, 10 - 15-osobowe grupy, odpowiadające poziomowi znajomości przez nich języka angielskiego. Dla każdej z tych grup Wydawnictwo Macmillan przygotowuje program nauczania w wymiarze 90 godzin rocznie oraz zapewnia stosowne podręczniki. Nauczyciele uczestniczący w programie są objęci pomocą merytoryczną i metodyczną Wydawnictwa oraz mają możliwość uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez Fundację Nida w ramach programu English Teaching, realizowanego ze środków Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności. Gminy zapewniają pomieszczenia do przeprowadzenia zajęć oraz transport (dowóz do domów) wszystkim uczniom po zakończeniu zajęć, a także częściowe finansowanie wynagrodzenia nauczyciela. W ramach programu Fundacja finansuje m.in. pozostałą część wynagrodzenia nauczycieli, zakup podręczników dla uczniów, koszty utrzymania platformy e-learningowej programu i profilu programu na Facebook’u, oraz koszty szkoleń dla nauczycieli.

W 2014 r. działania Fundacji skupiały się na dokończeniu VII edycji Programu, realizowanej w roku szkolnym 2013/14, oraz uruchomieniu kolejnej, VIII jego edycji, obejmującej rok szkolny 2014/15. W roku szkolnym 2013/14 zajęcia w ramach programu „Youngster” prowadzone były w **232** gimnazjach, zlokalizowanych w **157** gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Zajęcia prowadziło 289 nauczycieli w podziale na 382 grupy dydaktyczne. Programem objętych zostało **4.835** uczniów trzecich klas gimnazjów. W maju 2014 r. został przeprowadzony test Progress II, kończący zajęcia w ramach VII edycji Programu „Youngster”. Do testu przystąpiło **4.561** uczniów.

W ramach działań zmierzających do realizacji VIII edycji programu, Fundacja w marcu 2014 r. przeprowadziła, zgodnie z uchwałą Zarządu, rekrutację gmin do programu „Youngster” w formule „Plus”, na rok szkolny 2014/15. Deklarację do udziału w programie zgłosiło 146 gmin uczestniczących we wcześniejszych edycjach programu oraz 22 nowe gminy. Do programu włączono wszystkie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, które nadesłały swoje zgłoszenia, tj. łącznie **166** gmin.

W czerwcu 2014 r. rozpoczęła się realizacja VIII edycji Programu „Youngster”. W dniach 9-20 czerwca 2014 r. uczniowie przystąpili do testu plasującego, który był podstawą podziału na grupy zaawansowania. Kolejny test plasujący odbył się we wrześniu 2014 r., a następnie, w październiku – test „Progress 0”, diagnozujący wiedzę uczniów na danym poziomie. Wszystkie testy były przeprowadzone z wykorzystaniem specjalnie dedykowanej na potrzeby programu platformy e-learningowej. Realizacja VIII edycji Programu „Youngster” została poprzedzona szkoleniem dla nauczycieli, które odbyło się w terminie 18–20 sierpnia 2014 r. w Jachrance. W szkoleniu wzięło udział 322 nauczycieli.

Łącznie do VIII edycji Programu „Youngster” we wrześniu 2014 r. do zajęć przystąpiło **5.012** uczniów. Zajęcia są prowadzone w **262** gimnazjach, zlokalizowanych w **166** gminach wiejskich i miejsko-wiejskich z **15** województw. Zajęcia prowadzi **322** nauczycieli w podziale na **406** grup dydaktycznych.

W 2014 roku na realizację Programu „Youngster” Fundacja wydatkowała łącznie kwotę **1.777.686,19 zł**.

Od zapoczątkowania programu w 2007 r. do końca 2014 r. realizacja Programu „Youngster” umożliwiła objęcie dodatkową nauką języka angielskiego ponad **25.000** uczniów klas trzecich z gimnazjów wiejskich.

2.2 Program edukacji ekonomicznej „NA WŁASNE KONTO”

Podstawę uruchomienia programu edukacji ekonomicznej „Na Własne Konto” stanowiła uchwała Zarządu Fundacji z dnia 2 sierpnia 2011 r. Program jest adresowany do młodzieży gimnazjalnej z terenów wiejskich i ma pomóc uczniom w odnalezieniu się w nowych warunkach szkolnych po zakończeniu gimnazjum i rozpoczęciu nauki w szkole ponadgimnazjalnej (znajdującej się zwykle w większej miejscowości). Dodatkowo program powinien wpłynąć na trafne wybory ścieżki edukacyjnej, a w przyszłości – zawodowej. Realizacja programu powinna przyczynić się do zmniejszenia dysproporcji w zakresie znajomości narzędzi finansowych i pojęć związanych z przedsiębiorczością, pomiędzy młodzieżą pochodzącą z terenów wiejskich a młodzieżą miejską, a tym samym do osiągnięcia zakładanych celów programu.

Koncepcja dydaktyczna i metodologiczna programu powstała we współpracy ze specjalistami, głównie ze Szkoły Głównej Handlowej. Tematyka zajęć edukacyjnych została ujęta w pięć modułów, obejmujących następujące zagadnienia: postawa przedsiębiorcza, pieniądze i bankowość, oszczędzanie i inwestowanie, moja praca i kariera, ścieżka edukacyjna i zawodowa.

Dla zwiększenia jakości przekazu i atrakcyjności prowadzonych zajęć do projektu włączono studentów, których głównym zadaniem jest wspomaganie nauczycieli w prowadzeniu zajęć w ramach I etapu projektu (tj. w trakcie ferii zimowych). Są to przeważnie studenci kierunków ekonomicznych. Oprócz wspierania nauczyciela ich zadaniem jest pokazanie uczniom gimnazjów dobrych wzorców – kontynuowania edukacji przez młodych ludzi z obszarów wiejskich i małych miast na poziomie szkoły wyższej, pokazanie możliwości „wyjścia” poza lokalną społeczność.

W 2014 roku działania Fundacji koncentrowały się na dokończeniu realizacji II edycji programu (rok szkolny 2013/2014), realizowanej przy dofinansowaniu z NBP (umowa z dn. 14.10.2013 r. na łączną kwotę dofinansowania 996.850,- zł) oraz na przygotowaniu i realizacji kolejnej jego edycji w roku szkolnym 2014/2015, również przy dofinansowaniu z NBP (umowa z dn. 27.11.2014 r. na łączną kwotę dofinansowania 648.645,- zł).

W roku szkolnym 2013/2014 w II edycji programu „Na Własne Konto” uczestniczyło ponad **3.400** uczniów z **184** szkół z terenów wiejskich. Realizacja Programu przebiegała w dwóch etapach:

Etap I – zajęcia w wymiarze 25 - 30 godz. dydaktycznych realizowane w okresie jednego tygodnia ferii zimowych (w zależności od województwa w okresie: połowa stycznia – koniec lutego 2014 roku), prowadzone w ciekawej, atrakcyjnej formie, w przeważającej części poprzez pracę w grupach, metodę projektu, gry i zabawy edukacyjne. W trakcie zajęć uczniowie złożyli wizytę w banku i u lokalnego przedsiębiorcy. W ramach I etapu zajęć przeprowadzono łącznie **5.490** godzin dydaktycznych.

Etap II – kontynuacja I etapu w formie konkursu projektowego w wymiarze 20 – 25 godzin dydaktycznych, w ramach którego uczniowie przygotowali młodzieżową gazetę ekonomiczną oraz biznesplan jej wydania. Projekty konkursowe, opracowane w II etapie, podlegały ocenie, a efekty pracy uczniów były nagradzane. Dodatkowo prace konkursowe – gazetki ekonomiczne i artykuły

ekonomiczne były oceniane przez internautów, którzy głosując za pośrednictwem portalu Facebook.pl, wyłonili laureata publiczności. W ramach II etapu zrealizowano łącznie **3.613** godzin dydaktycznych. Na konkurs napłynęło łącznie **179** prac, spośród których **118** spełniło kryteria formalne. Komisja konkursowa wyłoniła **5** najlepszych prac oraz przyznała **5** wyróżnień. Ponadto komisja konkursowa spośród nagrodzonych i wyróżnionych gazet wyłoniła **6** laureatów – autora/autorów najlepszych artykułów, którzy zostali zaproszeni na finał konkursu w Warszawie w dniach 4-6 czerwca 2014 roku.

Do finału przystąpiły **32** osoby – **27** uczniów i **5** nauczycieli-opiekunów. Uczestnicy wzięli udział m.in. w warsztatach dziennikarskich prowadzonych przez dziennikarzy ekonomicznych, a efektem ich wspólnej pracy była gazeta ekonomiczna składająca się z najlepszych artykułów ekonomicznych. Następnie uczniowie uczestniczyli w grze miejskiej, której celem było sprawdzenie wiedzy gimnazjalistów, zdobytej podczas projektu. Po zsumowaniu punktów uzyskanych przez uczniów w grze miejskiej oraz podczas warsztatów dziennikarskich powstała lista laureatów. Nagrodą dla laureatów było pięć stypendiów naukowych w wysokości **1.500 zł**, ufundowanych przez Fundację EFRWP. Ponadto wszystkie nagrodzone i wyróżnione szkoły otrzymały nagrody pieniężne.

W sierpniu 2014 roku rozpoczęły się przygotowania do realizacji III edycji programu „Na Własne Konto” - w roku szkolnym 2014/15. W dniu 27 listopada 2014 roku została podpisana umowa między Fundacją EFRWP a Narodowym Bankiem Polskim na dofinansowanie przez NBP kontynuacji programu w roku szkolnym 2014/2015 (całkowita wysokość dofinansowania **648.645,- zł**).

W III edycji programu uczestniczy ponad **1.700** uczniów z **101** szkół wiejskich i wiejsko-miejskich. Na dniach 12-14 grudnia 2014 r. odbyło się trzydniowe szkolenie dla nauczycieli-realizatorów zajęć oraz studentów prowadzących wspólnie zajęcia dla młodzieży. Szkolenie było prowadzone przez doświadczonych trenerów, dydaktyków, realizatorów wielu projektów edukacyjnych skierowanych do środowisk szkolnych.

Program jest realizowany przy współpracy Fundacji na Rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000” im. M. Rataja, która jest operatorem programu.

Na realizację Programu „Na Własne Konto” w 2014 r. wydatkowano ze środków Fundacji łącznie kwotę **1.228.846,09 zł**.

W ramach III edycji programu odbyły się zajęcia w okresie ferii zimowych (styczeń-luty) 2015 roku w 101 gminach wiejskich i wiejsko-miejskich. Od marca do maja 2015 trwa II etap programu, w ramach którego uczniowie pogłębiają wiedzę przygotowując pracę konkursową – „Teczke Spółdzielni Uczniowskiej” wraz z biznesplanem działalności. Finał konkursu projektowego odbędzie się w czerwcu 2015 roku w Warszawie.

2.3 Program „Misja Przyroda - Zielone Szkoły w Parkach Narodowych”

Założenia programu edukacji przyrodniczej „Misja Przyroda - Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” zostały przyjęte przez Zarząd Fundacji w dniu 12 czerwca 2013 r. Program jest adresowany do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz gimnazjów z terenów wiejskich (gminy wiejskie oraz tereny wiejskie gmin miejsko-wiejskich), a jego celem jest budowanie wśród uczniów świadomości i poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze własnego regionu i Polski.

Zajęcia edukacyjne w ramach projektu prowadzone są przez odpowiednio przeszkolonych nauczycieli oraz pracowników edukacyjnych parków w czasie pobytu w parku narodowym. Zajęcia mają formę, przede wszystkim, ćwiczeń i zabaw terenowych, w oparciu o przygotowany przez Fundację program edukacyjny (gotowe scenariusze zajęć).

Faza pilotażowa programu była realizowana od lutego do czerwca 2013 roku i wzięło w niej udział 17 szkół (15 szkół podstawowych i 2 gimnazja) z 12 gmin, wytypowanych przez EFRWP. Do udziału w Programie zaproszono także 6 wybranych przez EFRWP parków narodowych, w których odbyły się zajęcia dla uczniów. Łącznie w fazie pilotażowej programu wzięło udział 430 uczniów, 12 nauczycieli-

opiekunów programu oraz 36 dodatkowych opiekunów uczniów w trakcie wyjazdu do parków narodowych.

W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia w ramach Programu Misja Przyroda realizowane były w **24** szkołach podstawowych z terenów wiejskich: z województwa zachodniopomorskiego (4 szkoły), małopolskiego (7 szkół), podlaskiego (7 szkół), podkarpackiego (6 szkół). W ostatnim tygodniu czerwca w programie uczestniczyli również uczniowie z Litwy. Zajęcia odbywały się na terenie **9** parków narodowych. W zajęciach udział wzięło ponad **750** uczniów oraz blisko **80** nauczycieli.

W roku szkolnym 2013/2014 program był realizowany we współpracy z Fundacją „Serce bez Granic” - na terenie woj. podkarpackiego oraz we współpracy z Fundacją „Partnerstwo dla Środowiska” – na terenie woj. małopolskiego.

Z każdą z gmin została podpisana umowa, na podstawie której gmina, jako organ prowadzący szkołę, zobowiązała się do wdrożenia programu, w tym m.in. wskazania szkoły, wytypowania nauczyciela-opiekuna programu w danej szkole, oraz dodatkowych 3 opiekunów na czas wyjazdu uczniów do parku narodowego. Program realizowany był w 4 etapach:

- I etap** - szkolenie dla nauczycieli biorących udział w projekcie.
Szkolenie odbyło się w dwóch terminach. W dniach 4-6 kwietnia 2014 r. w Krzywym (Wigierski Park Narodowy) dla nauczycieli z woj. podlaskiego i zachodniopomorskiego oraz w dniach 10-12 kwietnia 2014 r. w Krempej (Magurski Park Narodowy) dla nauczycieli z woj. małopolskiego i podkarpackiego.
- II etap** - zajęcia w szkole przed wyjazdem do parku narodowego (zajęcia wprowadzające w tematykę projektu - 2 godz. dydaktyczne).
- III etap** - zajęcia w parku narodowym (5-dniowy wyjazd z badaniami w terenie).
Zajęcia odbywały się w maju i czerwcu 2014 roku i wzięło w nich udział ponad **750** uczniów oraz blisko **80** nauczycieli. Podczas zajęć w parkach, uczniowie codziennie na profilu Facebook zamieszczali zdjęcia i relacje z zajęć. Łącznie profil „polubiło” 405 osób.
- IV etap** - zajęcia po powrocie z parku narodowego i przygotowanie pracy konkursowej (10 godz. dydaktycznych). W ramach tego etapu uczniowie ze szkół uczestniczących w programie zaproszeni zostali do udziału w konkursie na ścieżkę skarbów przyrody i kultury po swojej najbliższej okolicy, w formie tzw. „questu”. Na konkurs nadesłano łącznie 20 prac.

Dnia 2.12.2014 r. Fundacja zawarła umowę z Ministrem Środowiska reprezentowanym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, o dofinansowaniu programu „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2009-2014/Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, na kwotę do 2.302.914,- zł, do realizacji w latach 2014-16, co umożliwi znaczne zwiększenie zakresu szkół objętych programem. *(kwota dofinansowania została zwiększona do kwoty 3.231.377,- zł aneksem do ww. umowy z dn. 4.03.2015 r.).*

Na realizację programu „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” w 2014 roku Fundacja wydatkowała łącznie kwotę **458 824,07 zł**.

2.4 Programy (warsztaty) kulinarne

W ramach realizacji celów statutowych w zakresie rozwoju kultury oraz zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego, w tym zwłaszcza w zakresie tradycyjnych produktów żywnościowych i potraw regionalnych, Fundacja od 4 lat realizuje programy edukacyjne, adresowane do uczniów i nauczycieli szkół średnich o profilu gastronomicznym, promujące tradycyjne, regionalne, polskie produkty żywnościowe najwyższej jakości, oraz przekazujące wiedzę na temat możliwości ich najlepszego wykorzystywania w nowoczesnej kuchni polskiej. Pomimo pewnych różnic co do zawartości merytorycznej programów w poszczególnych latach oraz nazw tych programów, każdy z nich charakteryzuje się aktywną formą zajęć, tak teoretycznych, jak i praktycznych (realizowanych

bezpośrednio w szkole lub w ramach warsztatów), współpracą z doświadczonymi kucharzami oraz podsumowaniem całości działań w formie konkursu z atrakcyjnymi nagrodami na najciekawszą potrawę wykorzystującą produkty regionalne. Udział w programie daje uczniom szkół gastronomicznych, jak również ich nauczycielom, możliwość poszerzenia wiedzy teoretycznej oraz podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych.

W 2014 roku projekt obejmował III etapy:

- szkolenie dla nauczycieli w ramach Targów Euro Gastro,
- zajęcia dla uczniów w szkołach gastronomicznych,
- konkurs kulinarny dla uczniów na dania z produktów regionalnych.

Szkolenie dla nauczycieli odbyło się w dniach 27-28 marca 2014 r. Zajęcia dla uczniów prowadzone były w okresie od kwietnia do czerwca br., w formie zajęć pozalekcyjnych. Podsumowaniem warsztatów stał się Konkurs Kulinarny na najlepsze danie główne i deser/przystawkę z wykorzystaniem produktów regionalnych.

Do udziału w programie zgłosiło się **21** szkół. Do konkursu nadesłano **74** zgłoszenia, spośród których komisja konkursowa wyłoniła 10 ekip do udziału w finale konkursu w dniu 27 września 2014 r. Zwycięzcami konkursu zostali:

- I miejsce - Agnieszka Dymińska i Anna Łohonko - Zespół Szkół Gastronomicznych im. Febronii Gajewskiej-Karamać w Gorzowie Wielkopolskim;
- II miejsce - Maciej Pisarek i Kamila Woźniak - Zespół Szkół Gastronomicznych im. Febronii Gajewskiej-Karamać w Gorzowie Wielkopolskim;
- III miejsce - Weronika Kozłowska i Bartłomiej Brzozowski - Zespół Szkół RCKU w Kościelcu.

W 2014 r. na edukacyjne programy kulinarne Fundacja wydatkowała łącznie kwotę **117.473,01 zł**.

Od stycznia 2015 r. Fundacja realizuje kolejną edycję programów kulinarnych w postaci projektu „Gotuj lokalnie”. W ramach projektu przewidziane są następujące działania: szkolenie dla nauczycieli (marzec 2015 r.), warsztaty kulinarne w szkołach i konkurs kulinarny podsumowujący projekt, tematyka którego opierać się będzie o produkty regionalne i tradycyjne.

2.5 Program wspierania aktywności lokalnej „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ”

Założenia i uwarunkowania Programu Wspierania Aktywności Lokalnej „Razem Możemy Więcej” zostały przyjęte przez Zarząd Fundacji w dniu 19 grudnia 2008 roku, natomiast dnia 19 lutego 2009 roku Zarząd zatwierdził Regulamin Programu Wspierania Aktywności Lokalnej „Razem Możemy Więcej” oraz Zasady Kwalifikacji Projektów. Regulamin programu z uwagi na doświadczenia kolejnych edycji konkursu wniosków był od tego czasu kilkakrotnie korygowany.

Głównymi celami programu są:

- rozwój infrastruktury społecznej na terenach wiejskich poprzez finansowe wspieranie lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć/projektów realizowanych głównie przez wiejskie organizacje pozarządowe;
- stymulowanie aktywności mieszkańców wsi w zakresie ich samoorganizacji, integracji społecznej i zawodowej, w tym m.in. propagowanie i wspieranie działań w oparciu o środki funduszy sołeckich;
- pobudzanie współpracy samorządów gminnych z wiejskimi organizacjami pozarządowymi;
- promowanie postaw i aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców terenów wiejskich;
- poszerzenie wiedzy ekonomicznej, kształtowanie postaw przedsiębiorczych oraz pobudzenie różnego rodzaju form aktywności społecznej mieszkańców terenów wiejskich.

Uwarunkowania regulaminowe udzielania grantów wg stanu na 31.12.2014 r. są następujące: o wsparcie w ramach programu mogą się ubiegać organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia, posiadające określoną formę prawną, mające swoją siedzibę i prowadzące lub

podejmujące działalność na terenach wiejskich (wsie i miasta do **5 tys.** mieszkańców), podmioty kolegialne z terenów wiejskich, nieposiadające określonej formy prawnej, jak rady sołeckie, i inne zorganizowane grupy osób/członków lokalnych społeczności, w liczbie nie mniejszej niż pięć osób/członków.

Granty programu mogą być udzielane na dofinansowanie inicjatyw lokalnych na terenach wiejskich, spełniających co najmniej jeden z w/w celów programu, i realizowanych w następujących dziedzinach:

- szeroko pojęta działalność kulturalno-oświatowa obejmująca:
 - a. kultywowanie oraz rozwój dziedzictwa kulturalno-historycznego regionu, w tym zwłaszcza w zakresie zachowania obrzędów, tradycji, ginących zawodów itp., oraz troski o zabytki kultury materialnej i niematerialnej,
 - b. wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz zagospodarowanie ich czasu wolnego poprzez udział w zajęciach edukacyjnych/kulturalnych,
 - c. wspieranie i rozwijanie różnych form edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej wraz z niezbędną infrastrukturą edukacyjną,
 - d. przeciwdziałanie cyfrowemu wykluczeniu osób dorosłych,
- szeroko rozumiana działalność w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym zwłaszcza w zakresie promocji zdrowego trybu życia i aktywności ruchowej, profilaktyki zdrowotnej, a także działań na rzecz rehabilitacji oraz opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
- inicjatywy społeczne na rzecz budowy małej infrastruktury drogowej (ścieżki rowerowe, chodniki, wiaty) służące m.in. poprawie bezpieczeństwa mieszkańców,
- wspieranie - w ramach różnych form edukacji ekonomicznej, m.in. w zakresie przedsiębiorczości - działań zmierzających do pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodów, prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia dodatkowych, w tym także alternatywnych w stosunku do działalności rolniczej, miejsc pracy na terenach wiejskich.

Maksymalna wysokość grantu wynosi **7,5 tys. zł**, jednakże w przypadku projektów realizowanych przy udziale dodatkowych środków finansowych (dofinansowanie partnera, środki funduszu sołeckiego, dotacja gminy itp.), wnioskowana wysokość grantu może być podwyższona o 50%, proporcjonalnie do wkładu finansowego partnerów, jednak nie więcej, niż do kwoty **10 tys. zł**.

W przypadku, gdy przedsięwzięcie/projekt obejmuje swym zasięgiem obszar kilku gmin/sołectw i jest wspólnie realizowany przy udziale podmiotów z tych gmin/sołectw na mocy stosownego porozumienia (tzw. projekt sieciowy), o dofinansowanie może ubiegać się niezależnie każdy z podmiotów współrealizujących projekt. W takim przypadku wielkość dofinansowania projektu stanowi sumę grantów uzyskanych przez wszystkie współpracujące podmioty, z zastrzeżeniem, że nie może ona przekroczyć kwoty **30 tys. zł**.

Program jest zarządzany i realizowany bezpośrednio przez Fundację. Informacje o kolejnych edycjach konkursu wniosków w ramach programu są każdorazowo zamieszczane na stronie internetowej Fundacji www.efrwp.pl.

Począwszy od VIII edycji Programu Wspierania Aktywności Lokalnej „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ” (nabór w okresie: 22.10 - 18.11.2013 r.) składanie wniosków odbywa się drogą elektroniczną. W dniu 28 lutego 2014 roku Fundacja ogłosiła listę laureatów VIII edycji konkursu wniosków – ogółem przyznano **31** dotacji na łączną kwotę **212.409 zł**. Do końca II kwartału zakończono podpisywanie umów z beneficjentami oraz przekazywanie środków na realizację projektów.

Ponadto na mocy odpowiedniej umowy zawartej przez Fundację w 2013 r., realizacja programu „Razem Możemy Więcej” na terenie gmin powiatu hajnowskiego została powierzona Fundacji na Rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja. Fundacja ta jako partner konsorcjum Centrum Wdrażania Projektów przy Białowieskim Parku Narodowym (<http://cwpbialowieza.pl/>) realizuje program Razem Możemy Więcej w formie mikrodotacji na przedsięwzięcia pobudzające aktywność mieszkańców i podmiotów z tego terenu, wspierające - w ramach różnych form edukacji ekonomicznej-

działania zmierzające do pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodów, prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia dodatkowych, w tym także alternatywnych w stosunku do działalności rolniczej, miejsc pracy na terenach wiejskich.

W 2014 roku udzielono ze środków Fundacji EFRWP 10 mikrodotacji na łączną kwotę **144.096,95 zł**.

Łączna kwota wydatkowana w 2014 r. przez Fundację na realizację programu „Razem Możemy Więcej” wyniosła **356.817,56 zł**.

2.6 Program „Zrozumieć Autyzm”

Założenia programu pomocy osobom autystycznym z terenów wiejskich i ich rodzinom „Zrozumieć Autyzm” - zostały przyjęte przez Zarząd Fundacji w 2012 roku. Program ten wpisuje się w cele statutowe Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej w zakresie działań na rzecz ochrony zdrowia na terenach wiejskich. Celem programu „Zrozumieć Autyzm” jest dotarcie do osób autystycznych z terenów wiejskich, rozpoznanie ich potrzeb leczniczo-terapeutycznych, edukacyjnych i socjalnych oraz zapewnienie im opieki oraz rehabilitacji jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Realizacja programu została powierzona Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Autystycznym z Gdańska (www.spoa.org.pl), które ma ponad dwudziestoletnie doświadczenie w propagowaniu wiedzy o autyzmie oraz niesieniu pomocy osobom dotkniętym autyzmem i ich rodzinom. Istotne z punktu widzenia celów programu było zwłaszcza doświadczenie Stowarzyszenia w realizacji programów pomocy osobom autystycznym na terenach wiejskich, i miało ono decydujące znaczenie przy wyborze Stowarzyszenia na wykonawcę programu. Ze względu na siedzibę Stowarzyszenia (Gdańsk) oraz jego możliwości organizacyjne i logistyczne przyjęto, że realizacja programu będzie prowadzona na terenie trzech województw: pomorskiego, kujawsko – pomorskiego i warmińsko – mazurskiego.

Podpisanie umowy pomiędzy Fundacją Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym, będące jednocześnie inauguracją programu na terenie województwa pomorskiego, miało miejsce dn. 7 sierpnia 2012 roku w Gdańsku. Począwszy od listopada 2013 roku do programu włączono województwo kujawsko – pomorskie, a od czerwca 2014 roku również województwo warmińsko – mazurskie. Tym samym w połowie 2014 roku zostały spełnione założenia programu dotyczące zasięgu terytorialnego programu.

Program, ze względu na szerokie spektrum działań, jak również okres dochodzenia do założonych celów, wymaga działań długofalowych, rozciągniętych w czasie, w okresie co najmniej 5-letnim. Na realizację programu Fundacja zamierza przeznaczyć łącznie 2,5 mln zł, czyli średnio 500 tys. zł rocznie.

Zakres działań w ramach programu jest bardzo szeroki i obejmuje m.in:

- szerzenie wiedzy o autyzmie i problemach z nim związanych – głównie poprzez cykl publikacji, ogłoszeń, kampanie społeczne (np. akcja „Zaświeć się na Niebiesko”),
- szkolenia dla osób zawodowo stykających się z problemem autyzmu, zwłaszcza na gruncie zawodowym: nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, kuratorów, lekarzy, pielęgniarek, itp,
- szkolenia i konferencje dla rodzin osób z autyzmem,
- działania na rzecz bezpośredniej pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom, w tym m.in. diagnozowanie osób dotkniętych autyzmem, interwencje kryzysowe, tworzenie punktów konsultacyjno – diagnostycznych, indywidualne, specjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla osób, głównie dzieci, dotkniętych autyzmem i inne,
- wspieranie modelowych rozwiązań służących tworzeniu miejsc i ośrodków stałego pobytu,
- budowanie systemu wolontariatu oraz partnerstw na rzecz pomocy osobom autystycznym.

W 2014 roku, w ramach Programu „Zrozumieć Autyzm” zostały zrealizowane następujące działania:

- bezpłatne 4 szkolenia behawioralne dla 133 osób bezpośrednio stykających się z autyzmem,
- dwa bezpłatne szkolenie specjalistyczne dla 107 osób personelu medycznego (lekarze i pielęgniarki) – kontynuacja współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Gdańsku,

- przyjęcie przez wojewodę warmińsko – mazurskiego patronatu nad realizacją programu „Zrozumieć Autyzm” i zapoczątkowanie programu w tym województwie,
- pomoc terapeutyczna dla ok. 20 dzieci z autyzmem i ich rodzin z terenów wiejskich w punktach terapeutycznych w Kobysewie, Gdańsku i Malborku,
- organizacja 6 konferencji powiatowych, w których wzięło udział łącznie **451** osób,
- przeprowadzenie 12 jednodniowych szkoleń dla rodziców i opiekunów, z których skorzystało **327** osób,
- upowszechnienie wiedzy o autyzmie i problemach z nim związanych – ponad **50** publikacji w mediach, pozyskanie patronatu Radia Olsztyn i TVP Olsztyn, akcja „Zaświeć się na niebiesko”, jazzowy koncert charytatywny, dodruk poradnika „Autyzm. Apteczka Pierwszej Pomocy dla Rodziców”, itp.
- wmurowanie kamienia węgielnego i zapoczątkowanie budowy „Wspólnoty Domowej dla dorosłych osób z autyzmem im. Arama Rybickiego”.

W 2014 roku na realizację Programu „Zrozumieć Autyzm” Fundacja wydatkowała łącznie kwotę **493.530,04 zł.**

2.7 Wypoczynek edukacyjny dzieci i młodzieży z terenów wiejskich

Program dotacyjny „Wypoczynek edukacyjny dzieci i młodzieży z terenów wiejskich” został przyjęty uchwałą Zarządu Funduszu dn. 13 marca 2012 r. Zgodnie z regulaminem programu, przez wypoczynek edukacyjny należy rozumieć obóz, kolonię lub półkolonię dla dzieci i młodzieży szkolnej, organizowany w formie pobytu stacjonarnego w miejscu zamieszkania lub poza nim, w okresie co najmniej 5 dni – który ponadto spełnia łącznie następujące wymogi:

- został opracowany szczegółowy program zajęć edukacyjnych oraz ich kosztorys,
- zajęcia edukacyjne w trakcie wypoczynku trwają nie mniej niż 3 godziny dydaktyczne dziennie,
- zajęcia edukacyjne w trakcie wypoczynku dotyczą kompetencji kluczowych (kompetencje/umiejętności zdefiniowane w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie - 2006/962/WE),
- dopełniono wszystkich formalności wynikających z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz.U. 1997 nr 12 poz. 67 z późn. zm.).

Do ubiegania się o dofinansowanie w ramach tego programu uprawnione są organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia, prowadzące lub podejmujące działalność na terenach wiejskich, parafie i związki wyznaniowe z terenów wiejskich, inne podmioty, w tym również gospodarcze, których zakres przedmiotowy działalności jest zbieżny z celami i założeniami zawartymi w regulaminie.

Wysokość dofinansowania ze środków Fundacji nie może przekroczyć 80% wartości kosztorysowej brutto organizacji części edukacyjnej wypoczynku, a w kwocie bezwzględnej maksymalna wysokość dofinansowania nie może przekroczyć kwoty 15.000 zł.

Przedmiotem dofinansowania mogą być przedsięwzięcia i wydatki, związane z organizacją wypoczynku edukacyjnego, obejmujące:

- koszty prowadzenia zajęć edukacyjnych, w tym wynagrodzenie wykładowców: nauczycieli, opiekunów, trenerów itp.,
- koszty wypożyczenia i/lub zakupu materiałów edukacyjnych (podręczniki, filmy itp.) oraz pomocy dydaktycznych związanych bezpośrednio z programem nauczania,
- koszty zakwaterowania nauczycieli, trenerów itp., oraz dodatkowo koszty zakwaterowania i wyżywienia uczniów w przypadku realizacji projektów własnych Fundacji,

- koszty dojazdu i wstępu do muzeów, teatrów i innych obiektów bezpośrednio związanych z realizowanym programem edukacyjnym,
 - koszty artykułów biurowych (zeszyty, długopisy itp.), materiałów na warsztaty, ćwiczenia itp.
- Szczegółowe wymogi odnośnie trybu składania wniosków oraz wymogów formalnych zawarte są w stosownym regulaminie.

W 2014 roku Fundacja dofinansowała 2 przedsięwzięcia w ramach omawianego programu na kwotę **30.000 zł** umożliwiając zorganizowanie wypoczynku edukacyjnego dla **81** dzieci z terenów wiejskich.

2.8 Warsztaty muzyczno – wokalne „Jazzmania”

Założenia programu edukacyjnego „Jazzmania” zostały zaakceptowane przez Zarząd Fundacji dn. 10 maja 2013 r. Program ten wpisuje się w cele statutowe Fundacji w zakresie działań na rzecz edukacji młodzieży z terenów wiejskich oraz jej aktywizacji. Szczegółowymi celami programu są m.in.: edukacja młodzieży z terenów wiejskich, popularyzacja twórczości muzycznej, kształtowanie wrażliwości artystycznej i kulturalnej, oraz stworzenie możliwości doskonalenia warsztatu instrumentalnego. Program skierowany jest do młodzieży zamieszkałej na terenach wiejskich. Partnerem projektu jest Stowarzyszenie Orkiestra Jazzowa ze Szczecina.

W 2014 r. warsztaty muzyczno-wokalne przebiegały pod nazwą „Jazzmania – Zapomniane piosenki”. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty wokalne wraz z nagraniem płyty „Jazzmania - Zapomniane piosenki”, pod opieką artystyczną Marka Niedźwieckiego. Warsztaty muzyczne odbyły się w dniach 21-23 marca 2014 r. w woj. zachodniopomorskim i wzięło w nich udział 14 osób z całej Polski. Warsztaty zostały zakończone wyjątkowym koncertem transmitowanym na żywo ze studia koncertowego w Polskim Radiu Szczecin. W ramach II etapu projektu, w dniach 30-31 maja 2014 r. uczestniczki wzięły udział w sesji nagraniowej do albumu „Jazzmania - Zapomniane piosenki” w Szczecinie. Pierwsze utwory powstały w studiu nagraniowym we Włoszech, dokąd dwie z wokalistek pojechały na zaproszenie Francesco Bruno, znanego włoskiego gitarzysty i kompozytora. Album wydano w ilości 3.000 szt.

Dodatkowo w dniach 17-19 sierpnia 2014 r. zorganizowano kolejne warsztaty muzyczne dla uczestników warsztatów „Jazzmania w Stodole”, realizowanych w 2013 roku. Uczestniczyło w nich 9 osób. Warsztaty prowadzone były przez profesjonalnych muzyków w podziale na grupy instrumentalne. Podsumowaniem warsztatów był koncert dla uczestników szkolenia programu Youngster.

Na realizację programu w 2014 r. Fundacja wydatkowała kwotę **127.710,43 zł**.

2.9 Program doskonalenia i rozwoju umiejętności muzycznych dla organistów ze wsi i małych miast (nowy program Fundacji)

Założenia programu edukacyjnego dla organistów wiejskich zostały przyjęte przez Zarząd Fundacji dn. 13 maja 2014 r. Program ten wpisuje się w cele statutowe Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej w zakresie działań na rzecz edukacji i wspierania dziedzictwa kulturowego na terenach wiejskich. Podjęcie programu uzasadnione jest faktem, że szczególnie wśród małych parafii na terenach wiejskich i w małych miastach istnieje widoczne zapotrzebowanie na wykwalifikowanych muzyków organowych, zaś rozwijanie i doskonalenie umiejętności muzycznych w kierunku muzyki organowej jest mało popularne i częściowo zanika. Jest to podyktowane utrudnieniem dostępu do wyspecjalizowanych instytucji szkolenia organistów lub ich całkowitym brakiem, szczególnie na terenach wiejskich i w małych miastach. Pomysłodawcą i partnerem programu jest parafia św. Mikołaja Biskupa w Wolinie. Uzgodniono podjęcie przez zainteresowane strony wspólnych działań w celu stworzenia możliwości doskonalenia i rozwoju umiejętności gry organowej dla organistów parafialnych lub osób zainteresowanych podjęciem takiego zatrudnienia, zwłaszcza z terenów wiejskich. Program ten

powinien jednocześnie sprzyjać wzmocnieniu lokalnej tożsamości kulturowej oraz identyfikacji społeczeństwa z dziedzictwem kulturowym.

Program edukacyjny dla organistów wiejskich składa się z dwóch głównych komponentów: inwestycyjnego, w postaci zakupu organów dla kościoła parafialnego – kolegiaty w Wolinie, oraz komponentu edukacyjnego, w ramach którego planowane jest zorganizowanie od 5 do 20 jednotygodniowych turnusów szkoleniowych rocznie.

W 2014 r. Fundacja wydatkowała w ramach programu kwotę **200.376,- zł.**

2.10 Projekt historyczny „Droga ku Wolności” (nowy program Fundacji)

„Droga ku Wolności” to zainicjowany przez Fundację międzynarodowy projekt edukacyjny skierowany do młodzieży licealnej z Polski i Węgier. Celem projektu jest przybliżenie uczniom węgierskim najnowszej historii Polski, a licealistom z Polski najnowszej historii Węgier.

Przygotowania do realizacji projektu rozpoczęły się w 2014 r. W pilotażową edycję projektu zaangażowanych jest **10** szkół polskich (licea z woj. zachodniopomorskiego) oraz **10** szkół węgierskich. Zajęcia z historii zaplanowane zostały od lutego do czerwca 2015 r. Nauczyciele szczególnie nacisk położą na wydarzenia z 1956 roku na Węgrzech oraz na wydarzenia w latach 1980-81 oraz 1989 w Polsce. Jedna z lekcji będzie wymagała działań partnerskich pomiędzy szkołą polską i węgierską. Podsumowaniem projektu będzie konkurs historyczny dla uczniów.

Projekt „Droga ku Wolności” jest realizowany we współpracy z Węgierskim Instytutem Kultury w Warszawie oraz przy wsparciu Ambasady Węgier w Polsce.

Projekt został również objęty patronatem TVP Historia.

Na realizację programu w 2014 r. Fundacja wydatkowała kwotę **344,40 zł.**

W 2015 roku w terminie 16-18 stycznia w Krakowie zorganizowano szkolenie metodyczne dla nauczycieli, przygotowujące do prowadzenia zajęć w ramach projektu. Wykłady oraz warsztaty poprowadzone przez wybitnych naukowców i pasjonatów historii.

2.11. Projekt szkoleniowy „Budujemy Dom Energooszczędny” (nowy program Fundacji)

Projekt „Budujemy dom energooszczędny” jest realizowany wspólnie z Fundacją Leroy Merlin na podstawie umowy o współpracy zawartej w dniu 10 stycznia 2014 roku. Projekt ten wpisuje się w cele statutowe Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej, m.in. w zakresie działań na rzecz edukacji oraz rozwoju i produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Szczegółowe cele projektu obejmują kształtowanie umiejętności planowania i stosowania nowoczesnych rozwiązań związanych z dziedziną energooszczędnego budownictwa. Zakres programu dotyczy m.in. tematyki domu pasywnego, pomp ciepła, energetyki prosumenckiej. Projekt skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, kształcących się w zawodach: technik budownictwa, technik ochrony środowiska i technik urządzeń sanitarnych.

W roku szkolnym 2014/15, udział w projekcie bierze udział **9** szkół o profilu budowlanym, z terenu całej Polski:

- Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy,
- Zespół Szkół Budowlanych w Radomiu,
- Centrum Kształcenia Praktycznego w Warszawie,
- Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie,
- Technikum Budowlane w Strzałkowie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Wojska Polskiego w Legnicy,
- Państwowe Szkoły Budownictwa i Geodezji w Lublinie,
- Państwowe Szkoły Budownictwa w Gdańsku.

Projekt obejmuje trzy etapy:

- szkolenie dla nauczycieli (które odbyło się w dniach 17-19.10.2014 roku),
- zajęcia warsztatowe w wymiarze 30 godzin dydaktycznych dla uczniów w szkołach (w semestrze zimowym w roku szkolnym 2014/15),
- przygotowanie pracy konkursowej (luty-marzec 2015 roku).

W 2014 roku na realizację projektu Fundacja wydała kwotę **42.586,38 zł.**

2.12 Program aktywizacji świetlic wiejskich (nowy program Fundacji)

Program aktywizacji świetlic wiejskich to nowy, pilotażowy program Fundacji, którego celem jest aktywizacja mieszkańców terenów wiejskich w oparciu o wielofunkcyjną i wielokierunkową działalność świetlic wiejskich, a w efekcie wzrost integracji społeczności lokalnych. Ponadto program służy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i zmniejszenie bezrobocia. W 2014 roku program był realizowany w wersji pilotażowej w powiecie nyskim (woj. opolskie) we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym oraz władzami zainteresowanych gmin. Założenia programu zostały zaprezentowane przez Fundację podczas konwentu wójtów i burmistrzów powiatu nyskiego na początku 2014 roku, a po ich zaakceptowaniu przez władze samorządowe, wdrożone do realizacji. Zgodnie z nimi osoby zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, po przebyciu odpowiedniego szkolenia, zyskałyby kwalifikacje umożliwiające podjęcie pracy w charakterze animatora i lidera lokalnej społeczności, w jednej ze świetlic wiejskich wytypowanych przez gminę.

Wybór świetlic do programu oraz osób – kandydatów na animatorów, został dokonany przez władze zainteresowanych gmin przy założeniu, że proponowane mogły być tylko świetlice całoroczne i niewymagające remontów, a kandydatami na animatorów powinny być osoby bezrobotne, spełniające kryteria ustawowe do podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych. Kryteria te były następnie weryfikowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Nysie. Ostatecznie osiem samorządów zgłosiło do udziału w szkoleniu łącznie **19** osób. Bezpośrednio przed rozpoczęciem szkolenia osoby te zostały poproszone o przygotowanie własnej prezentacji (metodą Pecha Kucha) na temat ich wizji działalności świetlicy wiejskiej. Prezentację przygotowało **13** osób z **6** gmin, które następnie przystąpiły do blisko miesięcznego szkolenia (144 godziny), obejmującego m.in. zagadnienia z zakresu komunikacji interpersonalnej, kompetencji i umiejętności społecznych, asertywności, pracy w grupie, analizy potencjałów, potrzeb i zasobów, planowania projektów w oparciu o gotowe scenariusze zajęć przygotowane na potrzeby programu, zagadnienia prawne, BHP, pierwszą pomoc, itp. Szkolenie zostało sfinansowane ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie.

Po zakończeniu szkolenia i otrzymaniu stosownych certyfikatów **12** z tych osób podjęło pracę – w ramach robót publicznych – we wskazanych świetlicach wiejskich (jedna z osób znalazła zatrudnienie w trakcie szkolenia). Jednocześnie Fundacja podpisała z gminami porozumienia o współpracy, w ramach których zobowiązała się do realizacji szeregu działań towarzyszących, m.in. organizacji dodatkowych warsztatów, zajęć i szkoleń uzupełniających, opieki merytorycznej oraz ufundowania uzupełniającego wyposażenia świetlicy wiejskiej o wartości do kwoty 2 tys. zł.

Zgodnie z porozumieniem każda gmina zobowiązała się do zatrudnienia osoby przeszkolonej w charakterze animatora oraz jego odpowiedniego umiejscowienia (miejsce pracy, zakres obowiązków, podległość, itp.), a także zapewnienia możliwości korzystania z zasobów materialnych gminy lub gminnego domu kultury, m.in. poprzez umożliwienie wypożyczenia sprzętu nagłaśniającego, multimedialnego, pomocy instruktorów, itp.

W trakcie programu Fundacja, realizując swoje zobowiązania wynikające z umów o współpracy, zorganizowała i sfinansowała szereg dodatkowych działań towarzyszących:

- kurs na wychowawców kolonijnych,
- dodatkowe szkolenie uzupełniające w zakresie pracy z młodzieżą trudną,
- warsztaty kulinarne dla kół gospodyń wiejskich,
- warsztaty muzyczne dla uzdolnionej młodzieży w ramach programu „Jazzmania”, zakończone uroczystym koncertem w ramach Akademii Rynku Pracy,

- stałą opiekę koordynatora.
- mikrogranty, o jednostkowej kwocie do 1,5 tys. zł na realizację niewielkich projektów w świetlicach (warsztaty rękodzieła, aerobic, itp.).

Na działania związane z realizacją programu w 2014 roku wydatkowano kwotę **90.839,73 zł**.

W 2015 roku program jest kontynuowany w 8 świetlicach w gminach Korfantów, Łambinowice, Nysa, Paczków i Pakosławice.

2.13 Projekt „Wioska Tematyczna – Wieś z Pomysłem – Pomysł na Wieś”

Udział Fundacji w projekcie sieciowym „Wioska Tematyczna - Wieś z Pomysłem – Pomysł na Wieś” w ramach współpracy z Nidzicką Fundacją Rozwoju „NIDA” został zatwierdzony uchwałą Zarządu z dnia 22 września 2014 r. i ma na celu wspieranie rozwoju idei wiosek tematycznych w Polsce oraz wzmacnianie działań takich wiosek.

Wioski tematyczne, czyli wsie z motywem przewodnim na rozwój, to innowacyjny sposób na ożywienie gospodarki wiejskiej oraz zapewnienie mieszkańcom wsi alternatywnych dochodów. Oferta wsi tematycznych, budowana na bazie zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych danej miejscowości, przyczynia się do zwiększenia liczby turystów na terenach wiejskich oraz integruje mieszkańców wsi. Uczestnicy projektu dowiedzą się jak tworzyć markę miejscowości i lokalnych produktów, jak rozwijać kompetencje i umiejętności osób zaangażowanych w tworzenie i rozwój wiosek tematycznych. Uzyskują informacje na temat możliwości pozyskania środków finansowych w ramach projektu na testowanie produktów oraz budowania sieci wiosek tematycznych w Polsce.

Wkład finansowy Fundacji w projekcie służy uruchomieniu wspomnianego projektu sieciowego (część wkładu własnego) – przy założeniu uzyskania uzupełniającego dofinansowania z innych funduszy lub źródeł pomocowych – i przeznaczony jest na sfinansowanie działań oświatowych dla mieszkańców terenów wiejskich, w tym m.in. z wykorzystaniem przyszłego Centrum Współpracy Międzynarodowej w Grodnie.

W 2014 r. wydatki Fundacji z tego tytułu wyniosły **150.314,- zł**.

2.14 Program „Fundusz Doraźnej Pomocy”

Program dotacyjny „Fundusz Doraźnej Pomocy” (FDP) został uruchomiony dnia 30 kwietnia 1999 roku. Zgodnie z regulaminem programu w ramach FDP mogą być finansowane przedsięwzięcia doraźne i pilne, zwłaszcza jeżeli wynikają z klęsk żywiołowych i innych nagłych wypadków, takich jak pożar, powódź, lawiny, wybuchy, awarie itp., bądź też ze względów społecznych, edukacyjnych, charytatywnych, zdrowotnych, itp. mających charakter doraźny i pilny. Dotacje mogą obejmować wyłącznie:

- wydatki na cele wolne od podatku dochodowego, określone równocześnie w Statucie Fundacji i w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku (z późniejszymi zmianami) o podatku dochodowym od osób prawnych,
- wydatki na cele częściowo zwolnione od podatku dochodowego (10% ulgi), określone w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 7 znowelizowanej ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

O pomoc w ramach FDP mogą ubiegać się gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną, z wyłączeniem spółek kapitałowych oraz podmiotów określonych w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Maksymalna wysokość dotacji w ramach FDP nie może przekroczyć kwoty **20.000 zł** na jedno przedsięwzięcie.

Każdorazowo podstawą przyznania dotacji jest pisemne wystąpienie do Fundacji o pomoc doraźną wraz z niezbędnymi dokumentami, potwierdzającymi szczególnie i pilny charakter wnioskowanej pomocy finansowej.

W 2014 roku w ramach „Funduszu Doraźnej Pomocy” zostało dofinansowanych **27** doraźnych i pilnych przedsięwzięć, wynikających zarówno z awarii i innych zdarzeń losowych, jak i ważnych względów społecznych oraz edukacyjnych, na łączną kwotę dotacji **298.500 zł**.

2.15 Dotacje (dopłaty) do kredytów inwestycyjnych jst (zakończenie programu)

Program udzielania dopłat kapitałowych do kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (jst) ze środków własnych banków na inwestycje w zakresie ochrony zdrowia i budowy dróg na terenach wiejskich został uchwalony przez Zarząd Fundacji w dniu 8 listopada 2005 r., i był realizowany do 28 lutego 2009 roku. W ramach tego programu dopłatami były objęte kredyty na przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i budowy dróg wiejskich, spełniające określone kryteria brzegowe, ujęte w odpowiednim regulaminie udzielania dopłat. Dopłaty były realizowane w dwóch transzach, z których pierwsza, stanowiąca 30% przyznanej kwoty dotacji wypłacana była z chwilą zrealizowania przedsięwzięcia, natomiast druga transza była wypłacana na pokrycie spłat ostatnich rat kredytu.

W 2014 r. zrealizowane zostały ostatnie dopłaty do kredytów, stanowiące zobowiązania Fundacji w ramach zawartych z samorządami umów, na łączną kwotę **125.157,98 zł**. Tym samym realizacja programu została zakończona.

W ramach programu zawarto ogółem **128** umów o udzielenie dopłat do kredytów na łączną kwotę **4.301.945 zł**, w tym **10** umów o dopłaty na przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia na kwotę **443.946 zł** oraz **118** umów o dopłaty na przedsięwzięcia w zakresie budowy dróg wiejskich na kwotę **3.857.999 zł**.

Łączna kwota udzielonych przez banki kredytów, które zostały objęte dopłatami Fundacji wyniosła **45.187.428 zł**, a efekty rzeczowe tych inwestycji to dokończenie budowy lub przebudowy ponad **320** km dróg gminnych, powstanie **2** nowych ośrodków zdrowia oraz przebudowa/remont **8** obiektów wiejskiej służby zdrowia. W ciągu całego okresu realizacji programu na dopłaty z tytułu podpisanych umów kredytowych Fundacja przekazała na rachunki gmin w bankach kredytujących kwotę **4.296.257,98 zł**.

3. FORUM INICJATYW ROZWOJOWYCH (FIR)

Działalność Forum Inicjatyw Rozwojowych (FIR) Fundacji realizowana jest od 2010 r. Celem FIR jest identyfikowanie i analizowanie problemów istotnych z punktu widzenia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce oraz w Unii Europejskiej. W ramach FIR wypracowywane są stanowiska i rekomendacje Fundacji, które prezentowane są na konferencjach, a także podczas licznych spotkań i debat.

Prace w ramach FIR odbywają się w zespołach specjalistów, którzy przygotowują analizy, wypracowują nowatorskie rozwiązania oraz rekomendacje w odniesieniu do problemów rozwoju obszarów wiejskich. Do współpracy zapraszani są niezależni eksperci, specjaliści z instytucji naukowych i państwowych oraz instytucje działające na rzecz wsi. Działalność FIR koncentruje się na przygotowywaniu raportów, na organizacji konferencji i seminariów prezentujących te raporty, oraz na aktywnym uczestnictwie w konferencjach, debatach, spotkaniach dotyczących rozwoju wsi i rolnictwa.

Od 2013 r. zasadniczą rolę w kształtowaniu tematyki realizowanych raportów i analiz FIR odgrywa Rada Programowa Fundacji - gremium doradcze (*think tank*), składające się z wybitnych ekspertów różnych dziedzin, pod przewodnictwem prof. Jerzego Buzka.

W 2014 roku w ramach FIR opracowanych zostało 8 opracowań: 4 raporty oraz 4 analizy, jak niżej:

- **„Program Gospodarki Niskoemisyjnej na terenach wiejskich”**
Raport ten powstał w celu popularyzacji wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), które mogą stać się jednym z ważniejszych czynników rozwoju obszarów wiejskich. W raporcie ujęto m.in. analizę obecnego stanu sieci dystrybucyjnych w Polsce, korzyści, jakie niesie za sobą inwestowanie w technologie wykorzystujące OZE, zwłaszcza inwestycje gospodarstw domowych i rolnych w mikroinstalacje oraz konieczność i drogę dalszych prac legislacyjnych, które wzmocnią rozwój tzw. energetyki prosumenckiej. Raport został opracowany we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Efektywności – ETA.
- **Przemiany strukturalne rolnictwa w krajach UE. Wyzwania dla Polski**
Celem raportu jest podjęcie wysiłków na rzecz wypracowania rozwiązań organizacyjnych i ustanowienia takich regulacji prawnych, które powinny ograniczać m.in. nadmierne rozdrobnienia gospodarstw rolnych, odstępowanie od produkcyjnego użytkowania gruntów rolnych. Zaprezentowany model funkcjonowania systemu kontroli obrotu gruntami rolnymi w Polsce, ma na celu z jednej strony dostosowanie do nowych realiów po 2016 roku, z drugiej, udoskonalenie obecnie funkcjonującego systemu.
- **Nie bądź obojętny, zmieniaj swoje otoczenie! „Vademecum Aktywności Obywatelskiej”**
Raport ten został opracowany we współpracy z Fundacją Energia dla Europy. Wynika z niego, że Polacy zbyt rzadko angażują się w życie społeczne i polityczne swojej okolicy. Ponad 68 proc. osób dorosłych nie włącza się w działania grup społecznych o charakterze obywatelskim. Wskazuje na to niewielka liczba zarejestrowanych i realnie funkcjonujących organizacji pozarządowych, mała popularność wolontariatów czy niska frekwencja w wyborach samorządowych. Co istotne, widoczna jest zależność, że im wyższy szczebel samorządu, tym mniejszy poziom wiedzy nt. wyboru reprezentanta.
- **Uwarunkowania i konsekwencje opodatkowania rolnictwa w Polsce**
Raport ten omawia zasadność wprowadzenia rozwiązań podatkowych w polskim rolnictwie. Autorzy prezentują możliwe warianty opodatkowania rolnictwa oraz konsekwencje ich wprowadzenia. W raporcie omówione są również przykładowe systemy opodatkowania rolnictwa w krajach Unii Europejskiej.
- **Polityka europejska trzech kluczowych państw członkowskich UE**
W dobie kryzysu w strefie euro, konfliktów zbrojnych na Wschodzie oraz narastających tendencji odśrodkowych w państwach członkowskich UE - coraz częściej pojawiają się opinie, że Unia stoi na rozdrożu. Towarzyszą im wątpliwości co do tempa i kierunku, w jakim rozwija się Unia. Czy rozbieżne interesy państw-liderów mogą skutkować destabilizacją europejskiego ładu? Powyższy raport ukazuje, jaki wpływ na kształt Wspólnoty miała, ma, i jaki może mieć Francja, Niemcy i Wielka Brytania.
- **„Aktywność wyborcza polskiej wsi” - kto chodzi na wybory?**
Udział w wyborach często pojmowany jest w kategorii obowiązku obywatelskiego. Jednak możliwość oddania głosu na swoich kandydatów to przede wszystkim niedoceniony przywilej. Właśnie poprzez głosowanie zapewniamy sobie bezpośredni wpływ na kształtowanie społecznej, politycznej i ekonomicznej rzeczywistości naszego kraju. Jak wynika z powyższego opracowania, nie wszyscy z tego prawa korzystają. Do urn częściej chodzą obywatele bogatsi, lepiej wykształceni i usytuowani materialnie.

- **Uwagi o propozycjach zmian przepisów regulujących rynek ziemi rolnej**

Fundacja EFRWP przedstawiła uwagi o propozycjach zmian przepisów regulujących rynek ziemi rolnej. Odnoszą się one w szczególności do propozycji poselskich dotyczących ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, regulującej rynek ziemi rolnej w Polsce. Proponowane rozwiązania budzą jednak wątpliwości i skłaniają do sformułowania krytycznych uwag.

- **Uwagi Fundacji EFRWP do ministerialnego projektu PROW na lata 2014-2020**

Fundacja EFRWP zgłosiła swoje uwagi do kolejnej wersji projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Zdaniem przedstawicieli Fundacji, nowy PROW nie jest wystarczająco ukierunkowany na rozwój obszarów wiejskich, a niektóre z zaproponowanych działań mają wręcz charakter antyrozwojowy.

Ponadto w czerwcu 2014 r. opublikowany został raport i synteza „**Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap I**”. Opracowanie stanowiło podsumowanie blisko dwuletnich badań na temat sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach wiejskich w Polsce. Badaniami objęte były wszystkie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. W ramach projektu rozpatrywane były zjawiska związane z kształtowaniem się centrów rozwoju w rejonach wcześniej ich pozbawionych. Monitorowanie rozwoju społeczno-gospodarczego odbywało się w oparciu o cykliczną analizę zmian kilkudziesięciu wskaźników empirycznych z zakresu m.in. demografii, edukacji, warunków bytowych, aktywności społeczności lokalnej, finansów. Stworzyło to możliwości prowadzenia analiz poświęconych procesom rozwoju – traktowanego w zgodzie z założeniami koncepcji rozwoju zrównoważonego.

Wszystkie raporty będące efektami prac Forum Inicjatyw Rozwojowych Fundacji zostały udostępnione na stronie internetowej Fundacji www.efrwp.pl w zakładce „Forum Inicjatyw Rozwojowych”.

Ponadto w 2014 roku Fundacja współorganizowała szereg konferencji i seminariów, na których przedstawiciele EFRWP prezentowali m.in. opracowane w ramach FIR koncepcje, analizy i raporty.

- **Panel dyskusyjny pt. „Co dalej z bioenergią w rolnictwie?” podczas Międzynarodowych Targów Polagra-Premiery 2014 w Poznaniu**

W trakcie dyskusji poruszone były zagadnienia dotyczące polityki energetycznej oraz możliwości, jakie stwarza wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich. W dyskusji głos zabrali przedstawiciele m.in. Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Polskiej Izby Gospodarczej Energii Odnawialnej oraz Fundacji na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa.

- **Konferencja w Jasionce pt. „Ćwierćwiecze wolności - wieś środkowoeuropejska po upadku komunizmu”**

Konferencja, która odbyła się dn. 15 marca 2014 roku w Jasionce k/Rzeszowa, zbiegła się z 25-leciem obrad „Okrągłego Stołu” oraz 25-leciem częściowo wolnych wyborów parlamentarnych. Była dobrą okazją, aby wraz z zaproszonymi gośćmi przypomnieć historię dochodzenia do demokracji i wolności, ocenić rolę i perspektywy dalszego rozwoju wsi w Europie, ale także szerzej spojrzeć na sytuację geopolityczną Unii Europejskiej oraz odpowiedzieć na pytanie, czy Europa potrzebuje solidarności.

W konferencji wzięli udział m.in. Dacian Cioloș - Komisarz KE ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Stanisław Kalemba - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marek Sawicki - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, oraz Jerzy Buzek - Eurodeputowany, były Premier RP oraz były Przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Organizowana przez Fundację konferencja towarzyszyła corocznym obchodom rocznicy śmierci śp. Józefa Ślisza - zasłużonego lidera niezależnego ruchu ludowego, późniejszego wicemarszałka Senatu RP.

- 17 czerwca 2014 roku przedstawiciele naszej Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej oraz Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk przedstawili wyniki

raportu **Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap I**, który w kompleksowy sposób prezentował poziom rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich w Polsce. Badaniem objęto gminy wiejskie i wiejskie części gmin miejsko-wiejskich (a w uzasadnionych przypadkach włączano również część miejską).

- 12 września 2014 roku minęło **25 lat od powołania pierwszego niekomunistycznego rządu Tadeusza Mazowieckiego**. Z tej okazji odbyła się uroczysta **Gala na Zamku Królewskim** w Warszawie, zorganizowana przez Fundację we współpracy z Forum Obywatelskiego Rozwoju. W uroczystości udział wzięli niemal wszyscy żyjący członkowie rządu Mazowieckiego oraz wielu ówczesnych wiceministrów i urzędników, wśród nich także członkowie kapituły i Rady Programowej naszej Fundacji. Obecny był także Prezydent RP Bronisław Komorowski z Małżonką.
- W dniach 18-19 września 2014 roku odbył się w Białymstoku **Wschodni Kongres Gospodarczy**. W jednym z paneli dyskusyjnych pt.: „Współpraca przemysłu i rolnictwa szansą na sukces polskiej żywności” wziął udział Marek Zagórski. Zaproszeni eksperci poruszyli także temat rozwoju polskiego rolnictwa na przestrzeni ostatnich 25 lat.
- W dniu 24 września 2014 roku odbyła się prezentacja raportu „**Uwarunkowania i konsekwencje opodatkowania rolnictwa w Polsce**”. Prezentacji raportu dokonali autorzy - dr Lech Goraj, dr Jarosław Neneman oraz Marek Zagórski. W debacie udział wzięli: ekonomiści prof. dr hab. Katarzyna Duczkowska-Małysz, dr Jakub Borowski, dr Stanisław Kluza oraz Marek Borowski - wiceprezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.
- W dniu 17 października 2014 roku odbyła się prezentacja raportu „**Przemiany strukturalne rolnictwa w krajach Unii Europejskiej. Wyzwania dla Polski**”. Spotkanie poprowadzone przez dra inż. Andrzeja Zadurę, dra Janusza Rowińskiego, ministra Adama Tańskiego oraz Prezesa Fundacji EFRWP Marka Zagórskiego, zakończyło się debatą z udziałem zaproszonych gości.
- W dniu 27 października 2014 roku odbyła się prezentacja raportu pt. "**Polityka europejska trzech kluczowych państw członkowskich Unii Europejskiej**". Spotkanie połączone było z debatą, którą poprowadził Jerzy Buzek, Przewodniczący Rady Programowej EFRWP.

Na realizację powyższych działań i przedsięwzięć w ramach FIR w 2014 r. Fundacja wydatkowała ogółem kwotę **846.370,31 zł**.

4. POZOSTAŁE FORMY REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH FUNDACJI

4.1 Konferencje współorganizowane przez Fundację (poza FIR)

Oprócz konferencji organizowanych w ramach Forum Inicjatyw Rozwojowych (*vide pkt. 3 sprawozdania*), współorganizowanie konferencji, spotkań, prezentacji i pokazów o tematyce zbieżnej z celami statutowymi Fundacji związanymi z szeroko pojętą działalnością oświatową na terenach wiejskich, popularyzacją wiedzy teoretycznej i praktycznej m.in. o zasadach funkcjonowania Unii Europejskiej, integracji z Unią Europejską, w tym dotyczącej wsi i rolnictwa (Wspólnej Polityki Rolnej) itp., było kolejną formą działalności statutowej Fundacji w 2014 r. Przedsięwzięcia te służą m.in. popularyzacji poszczególnych dziedzin działalności programów operacyjnych Fundacji oraz osiągnięć w realizacji działalności statutowej na rzecz społeczności obszarów wiejskich.

W 2014 roku Fundacja była partnerem lub brała udział przy organizacji następujących konferencji:

- Konferencja „Forum Gospodarcze”, Toruń, 3-4 marca 2014 r.;
- Konferencja „Przedsiębiorczość perspektywą zmian”, 8-9 września 2014 r.;

- Konferencja „Wiejska Polska- Przedsiębiorcza Wieś”, 6 lipiec 2014 r.
- Konferencja „Wieś Polska- Wieś Innowacyjna”, 15 października 2014 r.
- Konferencja „Zmiany ustawowe w obrocie ziemią po 2016 r.”, 27 listopada 2014 r.
- VIII Słoneczny Turniej Tańca Sportowego, Dziwnów, 24 maja 2014 r.
- IV Ogólnopolski Festiwal Serów, Lidzbark Warmiński, 14-15 czerwca 2014 r.
- Impreza plenerowa „Ekologiczna Dolina-Łaziska 2014”, 28 czerwca 2014 r.
- Konferencja „XXI Kongres SERiA”, 16-18 września 2014 r.

W 2014 r. Fundacja wydatkowała na powyższe cele łącznie kwotę **88.900,- zł**.

4.2 „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o.

„Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. została utworzona przez Fundację w dniu 11 kwietnia 2005 r. na podstawie uchwały Zarządu Fundacji z dnia 7 kwietnia 2005 r. Spółka została zarejestrowana w dniu 28 kwietnia 2005 r. w Sądzie Rejonowym dla M. ST. Warszawy XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000233310, z kapitałem zakładowym w wysokości 7.400.000 zł. W momencie utworzenia Spółki Fundacja była jej jedynym udziałowcem. W 2008 r. do Spółki pozyskano mniejszościowego udziałowca SGB Bank SA - jeden z banków zrzeszających banki spółdzielcze, co otworzyło nowe możliwości w działalności Spółki, zwłaszcza w zakresie intensyfikacji współpracy z sektorem banków spółdzielczych. W 2014 r. nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Spółki. Według stanu na koniec 2014 r. Fundacja posiadała 94,97 % udziałów Spółki.

Powołanie przez Fundację Spółki „Poręczenia Kredytowe” umożliwiło uzupełnienie dotychczasowej działalności Fundacji o dodatkowe formy wsparcia przedsiębiorczości wiejskiej w postaci poręczeń kredytowych oraz pożyczek. Statutowe cele działalności Spółki są zbieżne z celami statutowymi Fundacji EFRWP. Podobnie jak Fundacja, Spółka przeznaczca cały swój zysk na cele statutowe.

Na koniec 2014 r. Spółka współpracowała, na podstawie zawartych umów, z 24 bankami i z 7 innymi instytucjami finansującymi rozwój MSP.

Udzielane przez Spółkę poręczenia kredytów lub pożyczek są przeznaczone dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.04.173.1807), posiadających siedzibę i prowadzących działalność na terytorium Polski. Poręczeniami objęte są kredyty związane bezpośrednio z prowadzeniem przez przedsiębiorców działalności gospodarczej (kredyty inwestycyjne i obrotowe).

Poręczenia Spółki są udzielane na okres spłaty kredytu nie dłuższy niż 5 lat, w wysokości do 70 % kwoty kapitału przyznanego kredytu, zaś wartość poręczenia w okresie jego trwania nie może przekroczyć 70 % wysokości aktualnych zobowiązań wynikających z zawartej umowy kredytowej. Suma zobowiązań spółki z tytułu poręczeń udzielonych na rzecz jednego przedsiębiorcy nie może przekroczyć 1.000.000 zł.

W 2014 r. Spółka koncentrowała swoją działalność m.in. na wdrażaniu 4-letniego projektu poręczeniowego na Podkarpaciu, po pozytywnym rozstrzygnięciu konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w wysokości 10 mln zł. Głównym założeniem programu jest oferowanie poręczeń mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom (MSP) oraz informowanie i udzielanie wyjaśnień przedsiębiorcom ubiegającym się o udzielenie kredytu/pożyczki zabezpieczonych poręczeniem spółki.

Ponadto Spółka kontynuowała realizację umowy z 2010 r. z Ministrem Gospodarki dotyczącej programu pomocy przedsiębiorcom poszkodowanym w wyniku powodzi w Województwie Podkarpackim. W ramach projektu Spółka podpisała umowy pożyczkowe z 633 przedsiębiorcami na łączną kwotę 28 mln PLN. Spółka do dnia 31.12.2014 r. monitorowała Przedsiębiorców, którzy zobowiązani zostali do zwrotu 25% pożyczki oraz podejmowała niezbędne działania zmierzające do odzyskania należności.

Wykorzystując zdobyte doświadczenie w udzielaniu pożyczek powodziowych, Spółka w dn. 27 czerwca 2012 r. zawarła kolejną umowę z Ministerstwem Gospodarki o udzielanie pomocy pożyczkowej w sytuacji wystąpienia powodzi w województwie podkarpackim. Umowa obowiązywała do 31.12.2014 r.

W 2014 r. spółka kontynuowała realizację umowy o wspólnym przedsięwzięciu zawartą z Fundacją, dotyczącą udzielania ze środków Fundacji pożyczek dla przedsiębiorców na terenach wiejskich w ramach programu „Wspieranie Rozwoju MSP” (patrz pkt. 1.4 sprawozdania). Od początku realizacji tego programu do końca 2014 r. zawarto 75 umów pożyczek na łączną kwotę 11.652.011,00 zł.

Spółka od dnia 20.08.2013 r. udziela pożyczek przedsiębiorcom w województwie mazowieckim w ramach projektu JEREMIE - Pożyczka Globalna. Menadżerem Funduszu Powierniczego jest Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. Maksymalna kwota pożyczki to 100.000 zł. Program wszedł w fazę finansowej realizacji od września 2013 r. Beneficjentami pożyczek mogą być MŚP (również w początkowej fazie rozwoju), które posiadają siedzibę (filia lub oddział) oraz dokonują inwestycji na terenie województwa mazowieckiego. Pożyczka może zostać udzielona na cele inwestycyjne, ukierunkowane na rozwój przedsiębiorstwa lub na kapitał inwestycyjno-obrotowy zapewniający płynność finansową przy realizacji przedsięwzięć rozwojowych, przy założeniu, że część obrotowa nie może być wyższa od części inwestycyjnej. Do końca 2014 r. spółka podpisała umowy pożyczkowe z 53 przedsiębiorcami na łączną kwotę 3.854.380,00zł.

Spółka w dniu 30.10.2014 r. złożyła wniosek o dopuszczenie do Konkursu nr 4.1/2014/FPJWM na wybór Pośredników Finansowych w ramach inicjatywy JEREMIE uruchomionej przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, jako Instytucję Zarządzającą, i BGK, jako Menadżera Funduszu Powierniczego JEREMIE Województwa Mazowieckiego, w ramach, którego ubiega się o Produkt Finansowy w postaci pożyczki globalnej dla start-upów.

Ponadto dzięki umowie z września 2011 r. Spółka udzielała pożyczek przedsiębiorcom w województwie kujawsko-pomorskim w ramach projektu JEREMIE – „Wsparcie inwestycji sektora MSP oraz firm rozpoczynających działalność gospodarczą poprzez pożyczki w ramach inicjatywy JEREMIE Województwa Kujawsko-Pomorskiego”. Maksymalna kwota pożyczki wynosiła 120.000 zł. Łączna wartość projektu to 3.068.000 zł. W ramach projektu Spółka zawarła 34 umowy pożyczkowe i od listopada 2013 r. monitoruje spłaty pożyczkobiorców, oraz w uzasadnionych przypadkach podejmuje działania windykacyjne.

Spółka poddawana jest ocenie wiarygodności kredytowej przez Konsorcjum firm: BCRA Credit Rating Agency AD z siedzibą w Sofii oraz PKF Capital Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Ocena ratingowa przyznawana przez powyższe konsorcjum firm ma zastosowanie w całej UE i odpowiada innym ratingom, wystawionym przez agencje uznane przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, (ESMA).

Spółka w wyniku oceny ryzyka związanego z udzielanymi poręczeniami kredytów bankowych dla MSP na dzień 31.07.2013 r. uzyskała wysoką ocenę długoterminową BBB (dobra stabilność finansowa oraz dobra zdolność do obsługi zobowiązań) z perspektywą stabilną (oczekiwane przejście do wyższej kategorii na przestrzeni jednego roku) oraz krótkoterminowy, rating na poziomie A-2 (bardzo dobra zdolność zaspokajania płatności i roszczeń w bliskiej przyszłości oraz bardzo dobra pozycja w ujęciu porównawczym). Powyższa ocena ratingowa została utrzymana na następny okres do dnia 26 sierpnia 2014 r.

Aktualne dane dotyczące Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. oraz zasad i warunków udzielania poręczeń i pożyczek przez Spółkę dostępne są na stronie internetowej www.poreczeniakredytowe.pl.

4.3 Centrum Współpracy Międzynarodowej GRODNO (w budowie)

Inwestycja podjęta przez Fundację w 2013 r. obejmuje modernizację i adaptację budynku nr 4 położonego w Kompleksie Edukacyjnym Grodno 1 Wolińskiego Parku Narodowego, w powiecie kamieńskim, Woj. Zachodniopomorskie, na podstawie umowy najmu z dn. 2.09.2013 pomiędzy Fundacją a Wolińskim Parkiem Narodowym.

Zmodernizowany budynek będzie przeznaczony na cele użyteczności publicznej – działalność Centrum Współpracy Międzynarodowej Fundacji „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund”. Inwestycja realizowana jest z zastosowaniem nowoczesnych technologii i instalacji (np. pompy ciepła, instalacja fotowoltaiczna itp.) oraz materiałów budowlanych wysokiej jakości dających gwarancję wieloletniej eksploatacji i satysfakcji estetycznej. Odnowione i odpowiednio wyposażone pomieszczenia będą spełniały nowoczesne standardy. Przewidziano dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych. Zaprojektowano nową klatkę schodową łączącą piwnice z parterem oraz dźwig osobowy, łączący wszystkie kondygnacje. W obiekcie przewiduje się funkcję warsztatowo-artystyczną i wystawienniczą – sale widowiskowe wielofunkcyjne, wraz z zapleczem kuchennym, umożliwiającym przeprowadzanie warsztatów i szkoleń kulinarnych, oraz pomieszczeniami na pracownię (np. plastyczne, komputerowe itp.), pokojami dla gości warsztatów itp.

W związku z nawiązaniem przez Fundację współpracy z partnerami z Węgier, Centrum Współpracy Międzynarodowej w Grodnie będzie stanowiło również miejsce realizacji wspólnych projektów w dziedzinie ochrony przyrody, nauki i edukacji, w tym zwłaszcza skierowanych do młodzieży wiejskiej.

Ważnym zadaniem Centrum będzie promowanie kultury narodowej oraz walorów przyrodniczych Wolińskiego Parku Narodowego, przy współpracy z WPN, na terenie którego zlokalizowany jest obiekt.

Założeniem planu działania ośrodka jest aby jak największa liczba projektów była realizowana we współpracy z partnerami z zagranicy.

W Centrum będzie możliwa organizacja m.in.:

- zajęć przyrodniczych w ramach „Zielonych Szkół”, programu edukacyjnego dla młodzieży wiejskiej;
- szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i uczniów szkół wiejskich w ramach programów realizowanych przez Fundację: „Youngster” – nauka języka angielskiego, „Na własne konto” – wprowadzenie do ekonomii i przedsiębiorczości;
- warsztatów kulinarnych „Gotuj Lokalnie” z wykorzystaniem tradycyjnych produktów;
- warsztatów i koncertów muzycznych (np. „Jazzmania”- warsztaty muzyczne dla młodzieży wiejskiej), koncerty muzyki polskiej i węgierskiej;
- spotkań tematycznych, konferencji i debat (w tym w ramach Forum Inicjatyw Rozwojowych Fundacji);
- warsztatów dziennikarskich, fotograficznych, plastycznych;
- festiwale np. festiwal filmów węgierskich, festiwal smaków polskich, przegląd filmów przyrodniczych, przegląd teatrów amatorskich;
- wystaw plastycznych, fotograficznych, w tym o tematyce przyrodniczej;
- szkoleń dla liderów i animatorów wiejskich (współpraca z LGD);
- szkoleń dla sołtysów, pracowników ośrodków kultury, animatorów świetlic wiejskich, GOK-ów, itp.

Wydatki poniesione przez Fundację w 2014 r. na realizację tej inwestycji wyniosły **795.816,54 zł**.

Uroczyste otwarcie Centrum przewidywane jest we wrześniu 2015 r.

5. UCHWAŁY ZARZĄDU FUNDACJI

Zgodnie z wymaganiami statutu Fundacji decyzje Zarządu EFRWP podejmowane były w 2014 roku na posiedzeniach lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Z każdego posiedzenia Zarządu sporządza się protokół, który podpisują: członek Zarządu, który przewodniczy posiedzeniu, oraz protokolant. Z przyjęcia decyzji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość sporządza się notatkę, którą podpisują: Prezes lub członek Zarządu i dyrektor generalny. Kopie (odpisy) uchwał Zarządu Fundacji podjętych w 2014 r. zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania rocznego.

IV. WPLYWY, ROZCHODY, STAN ŚRODKÓW FUNDACJI

Całkowita suma po stronie wpływów, wraz ze stanem środków na początku 2014 roku, oraz rozchodów wraz ze stanem środków na koniec 2014 roku, wynosi ogółem **177.322.154,62 zł**. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Poszczególne tytuły wpływów wynoszą:

- dochody z odsetek od lokat bankowych i dochody z inwestycji w papiery wartościowe:	-	4.732.262,36 zł,
- spłaty rat kredytów i pożyczek ogółem	-	59.325.573,13 zł,
w tym:		
• spłaty rat kredytów rolniczych	-	152.782,25 zł
• spłaty rat kredytów oświatowych	-	3.009.931,00 zł
• spłaty rat kredytów drogowych	-	12.350.738,65 zł
• spłaty rat kredytów na zaopatrzenie wsi w wodę	-	2.176.637,50 zł
• spłaty rat mikrokredytów	-	2.009.638,35 zł
• spłaty rat kredytów na weterynarię	-	2.350,00 zł
• spłaty rat kredytów na agroturystykę	-	355.750,50 zł
• spłaty rat kredytów „Wiarygodny Partner”	-	21.965.397,41 zł
• spłaty pożyczek SPP	-	16.410.884,03 zł
• spłaty pożyczek WRP	-	885.463,44 zł
• Spłata pożyczek NGO	-	6.000,00 zł
- odsetki i prowizje od kredytów i pożyczek ogółem	-	5.364.539,58 zł
w tym:		
• odsetki od kredytów oświatowych	-	65.420,67 zł
• odsetki od kredytów drogowych	-	234.635,35 zł
• odsetki od kredytów na zaopatrzenie wsi w wodę	-	37.572,50 zł
• odsetki od mikrokredytów	-	42.901,75 zł
• odsetki od kredytów na agroturystykę	-	10.412,94 zł
• odsetki od kredytów na weterynarię	-	8,70 zł
• odsetki od kredytów „Wiarygodny Partner”	-	1.480.456,47 zł
• odsetki od pożyczek – Program SPP	-	1.748.083,84 zł
• odsetki od pożyczek – Program WRP	-	135.963,54 zł
• odsetki od pożyczek podporządkowanych	-	1.316.083,82 zł
• prowizje od pożyczek podporządkowanych	-	293.000,00 zł
- dofinansowanie programu „Na Własne Konto” (umowy z NBP z 2013 i 2014 r.)	-	736.455,17 zł
- dofinansowanie programu „Misja Przyroda – Zielone Szkoły w Parkach Narodowych” (umowa z NFOŚiGW z 2014 r.)	-	230.005,04 zł

- refundacje i rozliczenia (zwroty niewykorzystanych środków kredytowych, zwroty niewykorzystanych dotacji, itp.) - **1.334.650,55 zł**

Łączne, bieżące wpływy za 2014 r. (bez salda środków na początku roku), wynoszą **71.723.485,83 zł**.

Rozchody na cele statutowe w roku 2014 stanowiły łącznie: - **83.453.003,00 zł**,

z czego:

- rozchody na działalność kredytową i pożyczkową ogółem wyniosły	-	70.355.684,38 zł
- rozchody na działalność subwencyjną ogółem wyniosły	-	6.859.059,98 zł
- wydatki na budowę Centrum Współpracy Międzynarodowej	-	795.818,54 zł
- zakończone refundacje i rozliczenia	-	11.652,72 zł
- wydatki administracyjne	-	5.430.789,38 zł

Rozchody na kredyty i pożyczki obejmowały przelewy na:

• kredyty w ramach linii „Wiarygodny Partner”	-	11.964.039,28 zł
• kredyty drogowe	-	5.153.000,00 zł
• kredyty oświatowe	-	700.000,00 zł
• mikrokredyty	-	1.119.000,00 zł
• kredyty w zakresie agroturystyki	-	93.120,00 zł
• „Samorządowy Program Pożyczkowy”	-	22.870.410,90 zł
• Pożyczkowy program „Wspieranie Rozwoju MSP”	-	5.371.511,00 zł
• Pożyczkowy Program Wspierania Organizacji Pozarządowych	-	84.603,20 zł
• Program pożyczek podporządkowanych dla BS-ów	-	23.000.000,00 zł

Rozchody na subwencje obejmowały przelewy na:

• Program pomocy osobom autystycznym „Zrozumieć Autyzm”	-	493.530,04 zł
• Dopłaty do kredytów w zakresie budowy dróg	-	125.157,98 zł
• Program wspierania nauki języka angielskiego „Youngster”	-	1.777.686,19 zł
• „Fundusz Doraźnej Pomocy”	-	298.500,00 zł
• Program wspierania aktywności lokalnej na terenach wiejskich „Razem Możemy Więcej”	-	356.817,56 zł
• Forum Inicjatyw Rozwojowych (FIR)	-	846.370,31 zł
• Warsztaty kulinarne	-	117.473,01 zł
• Program edukacji ekonomicznej „Na Własne Konto”	-	1.228.846,09 zł
• Program Edukacyjny „Misja Przyroda - Zielone Szkoły w Parkach Narodowych”	-	458.824,07 zł
• Warsztaty „Jazzmania w Stodole”	-	127.710,43 zł
• Promocja celów statutowych i upowszechnianie informacji	-	509.733,95 zł
• Dofinansowanie wypoczynku edukacyjnego dzieci i młodzieży	-	30.000,00 zł
• Program „Budujemy Dom Energooszczędny” - warsztaty dla szkół rolniczych i budowlanych	-	42.586,38 zł
• Program doskonalenia i rozwoju umiejętności muzycznych organistów wiejskich	-	200.376,00 zł
• Wioski tematyczne – „Więś z Pomysłem - Pomysł na Więś”	-	150.314,00 zł
• Program aktywizacji świetlic wiejskich	-	90.839,73 zł
• Polsko –węgierski projekt historyczny „Droga ku Wolności”	-	344,40 zł
• Pozostałe subwencje	-	3.949,84 zł

W 2014 r. poniesione zostały wydatki na budowę Centrum Współpracy Międzynarodowej w Kompleksie Edukacyjnym Grodno 1, położonym na terenie Wolińskiego Parku Narodowego w łącznej kwocie **795.816,54 zł**.

Zakończone refundacje i rozliczenia w kwocie **11.652,72 zł** dotyczą zwrotu nadpłaty odsetek od pożyczki udzielonej gminie Poddębice w ramach Samorządowego Programu Pożyczkowego.

Wydatki administracyjne w 2014 roku wyniosły **5.430.789,38 zł**, w tym:

- zużycie materiałów	-	246.279,67 zł
- energia elektryczna i c.o.	-	21.083,95 zł
- opłaty telefoniczne	-	51.616,98 zł
- czynsz najmu	-	240.398,16 zł
- opłaty pocztowe	-	31.283,85 zł
- pozostałe usługi	-	407.493,87 zł
- wynagrodzenia pracowników	-	2.632.247,50 zł
- świadczenia na rzecz pracowników	-	554.147,03 zł
- honoraria i umowy zlecenia	-	873.720,06 zł
- podróże służbowe	-	52.316,59 zł
- zakup środków trwałych i oprogramowania	-	19.829,30 zł
- prowizje i opłaty bankowe	-	12.795,11 zł
- podatki i opłaty	-	7.435,24 zł
- koszty leasingu samochodów	-	81.442,76 zł
- podatek dochodowy od osób prawnych	-	32.311,00 zł
- pozostałe wydatki	-	166.388,31 zł

W roku 2014 Fundacja zakupiła środki trwałe i oprogramowanie komputerowe o łącznej wartości 19.829,30 zł, w tym dwa komputery łącznie za 9.437,79 zł, kopiarke Canon iR2 za 5.215,20 zł, oraz programy komputerowe za 5.176,31 zł.

Stan środków pieniężnych Fundacji, wraz ze stanem nabytych obligacji banków na koniec grudnia 2014 r. wyniósł **93.869.151,62 zł**. Środki te były ulokowane na rachunkach bieżących i rachunkach lokat terminowych w następujących bankach oraz w kasie Fundacji:

- obligacje banków spółdzielczych	-	34.043.600,00 zł, tj. 36,26 %
- lokaty bankowe i rachunki bieżące	-	59.816.502,86 zł, tj. 63,72 %
w tym:		
• Multibank	-	17.774.021,08 zł, tj. 29,71 %
• Noble Bank SA	-	36.487.684,48 zł, tj. 60,98 %
• Raiffeisen Bank	-	4.216.115,28 zł, tj. 7,05 %
• PEKAO SA	-	697.203,58 zł, tj. 1,17 %
• WBS Warszawa	-	643.126,87 zł, tj. 1,07 %
• Millennium Bank SA	-	894,76 zł,
• SGB Bank SA Poznań	-	473,45 zł,
• Bank Gospodarstwa Krajowego	-	539,68 zł,
• DM BPS	-	175,44 zł.
- w kasie Fundacji	-	9.048,96 zł, tj. 0,02%

W 2014 r. Fundacja posiadała 94,97 % udziałów w powołanej przez siebie w 2005 roku Spółce „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. (pozostałe 5,03% udziałów posiada SGB Bank SA). Celem spółki jest wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości na terenach wiejskich poprzez udzielanie poręczeń kredytowych i pożyczek przedsiębiorcom działającym na obszarach wiejskich.

Zestawienie nabytych/objętych udziałów w spółkach prawa handlowego i wartości nabytych obligacji bankowych przedstawia załącznik nr 3 do sprawozdania.

W 2014 r. Fundacja nie nabywała nieruchomości, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. h rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności Fundacji (Dz.U. Nr 50, poz. 529 i z 2011 r. Nr 2017, poz. 1291).

Suma bilansowa Fundacji na koniec 2014 r. po stronie aktywów i pasywów wynosiła **284.475.757,31 zł.**

Suma zobowiązań wynikająca z bilansu Fundacji wg stanu na 31.12.2014 r. wyniosła 133.519,06 zł . Były to zobowiązania:

- 1) krótkoterminowe z tytułu:

- dostaw i usług	- 104.250,36 zł
- zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych za m-c grudzień 2014 r.	- 6.126,00 zł
- z tytułu nie rozliczonych przez bank kart kredytowych	- 5.319,97 zł.

 Zobowiązania te zostały uregulowane w 2015 r. zgodnie z przypadającymi terminami płatności.
- 2) zobowiązania długoterminowe z tytułu otrzymanych kaucji z tytułu realizacji inwestycji Centrum Współpracy Międzynarodowej w kompleksie edukacyjnym Grodno I w Wolińskim Parku Narodowym. - 17.822,73 zł

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego, tj. 2014 roku, w Fundacji została przeprowadzona kontrola w zakresie badania sprawozdania finansowego Fundacji przez REWIKS Sp. z o.o. z siedzibą w 01-445 Warszawa, ul. Erazma Ciołka 11a wpisaną pod nr 207 na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Roczne sprawozdania finansowe Fundacji - w tym również sprawozdanie za 2014 rok - sporządzane zgodnie z obowiązującymi przepisami, były badane i weryfikowane przez biegłych rewidentów, pomimo braku takiego obowiązku stosownie do art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.94.76.694, z późn. zm.).

Kontrola sprawozdania finansowego za 2014 r. dotyczyła w szczególności jego rzetelności, prawidłowości i jasności oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego, m.in. w aspektach:

- oceny sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji,
- majątku trwałego i obrotowego,
- rozliczeń z bankami w zakresie preferencyjnych linii kredytowych (kredyty w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury terenów wiejskich oraz kredyty w zakresie pozarolniczej małej przedsiębiorczości, tworzącej nowe miejsca pracy na terenach wiejskich), dotyczących środków przekazanych przez Fundację do banków na działalność kredytową, spłaconych do Fundacji rat kredytowych i odsetek od kredytów, zwrotów środków niewykorzystanych na kredyty oraz odsetek od środków czasowo niezaangażowanych w działalności kredytowej,
- rozliczeń w zakresie realizowanych programów pożyczkowych: dla jednostek samorządu terytorialnego oraz dla podmiotów gospodarczych w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości, w zakresie pożyczek podporządkowanych dla banków spółdzielczych, oraz pożyczek dla organizacji pozarządowych,
- środków pieniężnych w kasie, na rachunkach bieżących w bankach, oraz na rachunkach lokat terminowych oraz portfela obligacji banków spółdzielczych zarządzanego przez TFI AXA,
- dotacji ze środków Fundacji,
- funduszu własnego i Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- przychodów i kosztów,
- wyniku finansowego i podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli za 2014 rok firma audytorska przedstawiła swoją opinię wraz z raportem z badania sprawozdania finansowego. Zdaniem biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe Fundacji: "(...)

- 1) przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund na dzień 31.12.2014 r., jak też jej wyniku finansowego (nadwyżki kosztów nad przychodami) za rok obrotowy, który trwał od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 roku,
- 2) zostało sporządzone zgodnie z określonymi w powołanej wyżej ustawie zasadami (polityką) rachunkowości, stosowanymi w sposób ciągły oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, z uwzględnieniem uproszczeń przewidzianych dla jednostek mikro, określonych przepisami ustawy, zastosowanych odpowiednio do działalności Fundacji,
- 3) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Fundacji”.

V. ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIE, HONORARIA

W Fundacji według stanu na koniec roku 2014 zatrudnionych było **20** osób, tj. w podziale wg stanowisk:

- Prezes Zarządu	1
- doradca Prezesa	2
- dyrektor generalny/administrator	1
- z-ca dyrektora generalnego	1
- główny księgowy	1
- starsi specjaliści	4
- specjaliści	8
- kierowca /mechanik /zaopatrzeniowiec	1
- sekretarka	1

Łączna kwota wynagrodzeń pracowniczych oraz z tytułu umów zlecenia obciążających koszty administracyjne Fundacji w 2014 r. wyniosła: **2.647.199,11 zł**, z tego:

- łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych etatowym pracownikom Fundacji	- 2.632.247,50 zł,
w tym:	
- wynagrodzenia osobowe	- 1.994.843,97 zł,
- nagrody uznaniowe	- 393.003,00 zł,
- nagrody roczne (13-ta pensja)	- 182.483,35 zł,
- odprawa emerytalna	- 54.889,98 zł
- ekwiwalent za urlop	- 7.027,20 zł,
- łączna kwota wynagrodzeń z tytułu umów-zleceń	- 14.951,61 zł.

Kwota składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obciążających pracowników za 2014 rok wyniosła łącznie 420.563,81 zł.

Łączna kwota wynagrodzenia rocznego (honoraria) członków Kapituły Fundacji, Zarządu i Rady Programowej w 2014 roku wyniosła 858.768,99 zł,

VI. POŻYCZKI ZE ŚRODKÓW FUNDACJI

W 2014 r. Fundacja udzielała pożyczek w ramach statutowych programów pożyczkowych: Samorządowego Programu *Pożyczkowego* (pkt 1.1 sprawozdania), Programu Wspierania Organizacji Pozarządowych (NGO) (pkt 1.2 sprawozdania), Programu Pożyczek Podporządkowanych dla Banków Spółdzielczych (pkt 1.3 sprawozdania) oraz Programu Wspierania Rozwoju MŚP (WRP) (pkt 1.4 sprawozdania). Innych pożyczek Fundacja w 2014 r. nie udzielała. Szczegółowe dane dotyczące udzielonych pożyczek zawarte są w załącznikach do niniejszego sprawozdania.

VII. KONTROLE W FUNDACJI

Oprócz kontroli (audytu) sprawozdania finansowego Fundacji za 2013 r., zleconego przez Zarząd Fundacji i zrealizowanego w 2014 r., w Fundacji nie były przeprowadzane inne kontrole.

VIII. SPRAWY PODATKOWE (ROZLICZENIA Z BUDŻETEM)

Rozliczenia z budżetem w 2014 roku dotyczyły podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych. Co miesiąc w terminie zgodnym z przepisami, na rachunek urzędu skarbowego przekazywane były kwoty należnych zaliczek podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu dokonywanych wypłat wynagrodzeń.

Wykazana w bilansie Fundacji za 2014 r. kwota zobowiązania wobec budżetu w wysokości 6.126,00 zł obejmuje zaliczkę za grudzień na podatek dochodowy od osób prawnych.

Rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły w 2014 r. łącznie 34.925,00 zł.

Po zakończeniu roku sprawozdawczego Fundacja złożyła w urzędzie skarbowym właściwym ze względu na siedzibę Fundacji deklarację roczną za 2014 r. o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-4R oraz zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2014 CIT-8.

W 2014 r. Fundacja nie prowadziła działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 3, 5, 6c, 7a, 7b, 7c Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji, ani działalności, o której mowa w § 2 ust. 8 tego rozporządzenia.